

Státní oblastní archiv v Plzni – Státní okresní archiv Klatovy

ARCHIV MĚSTA HARTMANICE

/1607/ – 1945 (/1950/)

Inventář

Číslo pomůcky: 347

Číslo evidenčního listu NAD: 760

Michal Tejček

Klatovy 2007

Obsah

I. Úvod	3
1. Vývoj původce fondu	3
2. Vývoj a dějiny fondu	11
3. Archivní charakteristika fondu	15
4. Stručný rozbor obsahu fondu	16
5. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky	16
Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	17
Příloha č. 2: Zjištění představitelů městské správy	18
Příloha č. 3: Původní schéma pořádání spisů z let 1891? – 1938	34
Příloha č. 4: Schéma pořádání spisů z let 1862 – 1944	35
Příloha č.: 5 Statistika	38
Příloha č.: 6 Seznam použitých zkratk	40
II. Inventární seznam	41
III. Tiráž	56

I. ÚVOD

1. Vývoj původce fondu

Městečko Hartmanice leží jihozápadně od města Sušice. První zmínka o vsi *Hartmanicz* je v listině z 25. listopadu 1315, jíž král Jan Lucemburský dává Bavorovi III. ze Strakonic a z Bavorova vrch Prácheň, aby si zde postavil hrad, a vesnici Dolní Poříčí s příslušenstvím a ročním platem 18 čtvrtců (?) među a dvou hus ze vsí Rozsedly, Domoraz, Prácheň, z řeky Otavy a z potoků a lesů patřících ke vsi Hartmanice, který se platil již za časů krále Václava II. (1283–1305).¹ Týž král Jan vydal 19. srpna 1331 listinu, v níž potvrdil klášteru Břevnov jeho majetky, mj. clo v Hartmanicích.² Ke zmíněnému clu patřily dle této listiny mj. vesnice Hejná, Domoraz, Žichovice, Dolní Staňkov a Volšovy, které jsou zmíněny už v listinném falzu ze 13. století hlásícím se do roku 1045, jímž kníže Břetislav daroval břevnovskému klášteru „pro lásku a památku bl. poustevníka Vintíře“, jenž měl poustevnu pod vrchem Březník u Dobré Vody nedaleko pozdějších Hartmanic a byl toho roku pohřben na Břevnově, nejmenovaný újezd v Prácheňském kraji skládající se kromě jiných i ze jmenovaných vesnic a rovněž „ze vsi Podmokly se clem na Březníku“.³ Nechybíme snad příliš, ztotozníme-li hartmanické clo s tímto starým břevnovským clem pod Březníkem. Můžeme tedy předpokládat, že okolí Hartmanic, kudy procházela zemská stezka z Bavor, bylo osídleno mnohem dříve, než je o Hartmanicích první zmínka v písemných pramenech, a že právě tato významná poloha založila jejich význam.

Druhá příčina zvýšeného významu Hartmanic, alespoň v období vrcholného středověku, tkvěla v dolování zlata. Hartmanice byly v roce 1320 údajně horním městem.⁴ V literatuře⁵ jsou zmiňovány zdejší zlaté doly zastavené kolem roku 1340 králem Petrovi z Rožmberka. Pozůstatky těžby zlata z této doby jsou ve svahu Hamižné patrné dodnes⁶, písemné prameny k zmiňovaným údajům se mi v dostupných edicích nalézt nepodařilo.

15. září 1406 udělil Václav IV. městu Sušici mimo jiné privilegium povinného skladu zboží kupců jedoucích od vsi Hartmanice a Horská Kvilda.⁷ Těžba zlata zřejmě netrvala dlouho a Hartmanice degradovaly na pouhou poddanskou ves. I když ležely na zemské stezce, zůstaly ve stínu významnější královské Sušice.

Hartmanice náležely k velhartickému panství, při jehož dělení roku 1390 pravděpodobně připadly Janovi st. z Hradce. Ten je 6.7.1395 prodal, respektive směnil Jindřichovi z Rožmberka.⁸

¹ *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae* (dále RBM) III, ed. Josef EMLER, Praha 1890, č. 285, s. 114–115.

² RBM III, č. 1800, s. 700.

³ *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae I*, ed. Gustav FRIEDRICH, Praha 1904–1907, č. 379, s. 353.

⁴ J. A. GABRIEL, *Královské město Sušice a jeho okolí*, Praha 1868, s. 149; Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 2*, Praha 1997, s. 37, 39.

⁵ August SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický Království Českého*, Praha 1909 (reprint Argo 1998), s. 208; nejnověji K. KUČA, *Města a městečka 2*, s. 38–39. Jsou známy tři listiny o zástavě zlatých dolů Petrovi z Rožmberka z té doby: 21.6.1337 zastavil Jan Lucemburský Petrovi z Rožmberka všechny zlaté doly v Čechách s výjimkou Rejštejna, Jílového, Nepomuku, Chotěšova a Teplé; 10.7.1338 pak tři zlaté doly v Rejštejně, Jílovém a v Nepomuku; 6.10.1344 pak opět všechny zlaté doly v Čechách (RBM IV, ed. Josef EMLER, Praha 1892, č. 432, s. 178–179; č. 575, s. 226–227; č. 2220, s. 867).

⁶ Za laskavou konzultaci děkuji archeologovi Janu Píckovi.

⁷ SOKA Klatovy, fond AM Sušice, opis listiny ze 16.–17. stol., neinv.; *Codex iuris municipalis regni Bohemiae II. Privilegia měst venkovských královských*, ed. Jaromír ČELAKOVSKÝ, Praha 1895, č. 803, s. 1038.

⁸ *Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV. III*, ed. Božena KOPIČKOVÁ, Praha 1977, č. 324 a 325, s. 139–140; A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze Království Českého 11*, Praha 1897 (reprint Argo 1997), s. 112–113; TÝŽ, *Místopisný slovník*, s. 208.

Jindřichův syn Oldřich z Rožmberka prodal Hartmanice 19.11.1428 spolu s dalším zbožím Menhartovi z Hradce, synu Jana st. z Hradce, vrátily se tudíž opět k velhartickému panství.⁹ Následující vlastnické vztahy k Hartmanicím nejsou zcela jasné, můžeme je rekonstruovat zhruba takto: Po smrti syna Menharta z Hradce Oldřicha byl poručníkem jeho sirotek Zdeněk ze Šternberka, jenž prodal Velhartice Děpoltovi (Vilémovi st.?) z Rýzmburka. Zhruba do roku 1506 byly pak v držení Švihovských z Rýzmburka, než se velhartického panství ujal Zdeněk Lev z Rožmitálu. Domnívám se, že právě za panování Švihovských byly Hartmanice opět rozděleny.

V roce 1481 díl Hartmanic prodává Mikuláš ze Žumberka, aniž víme, jak se mu dostal do rukou, Štěpánovi Horčicovi z Prostého a na Mačicích.¹⁰ V roce 1494 a 1496 jsou jako držitelé Hartmanic jmenováni Kryštof z Rejštejnec a jeho dcera Alena.¹¹ Nevíme, jednalo-li se o tentýž díl Hartmanic či o dvě rozdílné části.

Po Děpoltovi¹² či Vilémovi st.¹³ z Rýzmburka drželi Velhartice jeho synové Vilém a Půta. Vilém zemřel v roce 1479 nebo 1480 bez dědiců a převedl svůj majetek na synovce Půtu. Součástí tohoto majetku byl pravděpodobně i díl Hartmanic. Jedním z Půtových synů byl Břetislav z Rýzmburka. 5. června 1543 byla do desk zemských zapsána městu Sušice koupě mj. dílu Hartmanic od Břetislava Švihovského z Rýzmburka za 700 kop grošů českých.¹⁴ Roku 1547 byl tento díl Hartmanic spolu s dalšími statky Sušici zkonfiskován a obec je musela 1.8.1547 nechat zapsat Ferdinandu I.¹⁵ Tehdy se dozvídáme, že díl Hartmanic se skládal ze tří poddaných. Zabavený majetek koupil za 936 kop 55 grošů a 5 peněz českých Kašpar Aichhorn z Reichenpachu, bývalý hejtman ve Vimperku a hejtman na hradě Kašperku, který se majetkově etabloval účastí v císařské vyšetřovací komisi při konfiskacích.¹⁶ 24.9.1551 mu nechal král Ferdinand koupit zkonfiskovaných vesnic a dalšího majetku¹⁷ zapsat do desk zemských.¹⁸

⁹ *Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka I*, ed. Blažena RYNEŠOVÁ, Praha 1929, č. 151, s. 102.

¹⁰ A. SEDLÁČEK, *Místopisný slovník*, s. 208. Majitelem hradu Žumberka na Chrudimsku byl v té době Mikuláš z Holohlav (na Žumberku u Nových Hradů seděl v té době Ludvík ze Ž., na Žumberku u Vyššího Brodu Rožmberkové), jeho snad můžeme ztotožnit s Mikulášem ze Žumberka. Mačice, ves nedaleko Sušice, patřila v té době právě Horčicům z Prostého.

¹¹ Drželi vedle Hartmanic ještě Nové Městečko, Nezdice a Rejštejnec (snad část Rejštejna), který předtím patřil městu Sušice. Viz Antonín PROFOUS, *Místní jména v Čechách III*, Praha 1951, s. 55 (Nové Městečko), 224 (Nezdice), 554 (Rejstejn); listiny města Sušice potvrzující městské statky: Zikmund Lucemburský 18.11.1436 a Vladislav Jagellonský z 1.5.1472 (SOkA Klatovy, AM Sušice, listiny, neinv.).

¹² A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze 11*, s. 115.

¹³ A. SEDLÁČEK v heslu Švihovský z Ryžmburka, in: *Ottův slovník naučný* 24, Praha 1906 (reprint Paseka, Argo 2001), s. 882–883.

¹⁴ *Desky zemské větší č. 4*, ed. Anna VAVROUŠKOVÁ, Praha 1935, č. 614, s. 254 (citováno dle: A. PROFOUS, *Místní jména III*, s. 359 /Pích/); opis zápisu o prodeji v deskách zemských z roku 1690 viz Národní archiv Praha, fond Stará manipulace, sign. S 82/8 a z r. 1780 viz SOkA Klatovy, AM Sušice, spisy, netříděné do 1650, výpisy z desk zemských, neinv. Srov. J. A. GABRIEL, *Královské město Sušice*, s. 56. Celý majetek, jenž Sušice od Břetislava Švihovského 1543 koupila, byl: vesnice, části vesnic a dvory poddanské i poplužní Nuzerov, Hartmanice, Podmokly (s berní), Radešov (s berní), Vlastějov, Stojanovice, Chvalšovice, Pích, Žikov, Orlov a Libětice.

¹⁵ Opis zápisu v deskách zemských z 5.6.1734 in: SOkA Klatovy, AM Sušice, spisy netříděné do 1650, výpisy z desk zemských, neinv.

¹⁶ *Zu Hartmanic 3 Pauern*, viz *Sněmy české II*, Praha 1880, č. 162, 189, s. 437, 464, 540. Rodokmen potomků Kašparna Aichhorna (Aichorna, Eichhorna, Eichorna) z Reichenpachu není dosud zpracován, ale pravděpodobně právě oni seděli na bývalých sušických gruntech: Jakýsi Jan Eychorn z Reichenpachu na Nuzerově (SOkA Klatovy, AM Kašperské Hory, spisy, katalog, č. 5383), Matěj (1603) a po něm Jindřich (1615) na Žikově (A. PROFOUS, *Místní jména IV*, Praha 1957, s. 843). Na Podmoklech před rokem 1603 žila, jak níže uvidíme, Ludmila Eichhornová z Reichenbachu.

¹⁷ Dvůr poddanský v Těšově, plat v Albrechticích opatu windbergskému a v Plavěčíně ke Kašperku a mlýn s platem u Řetenic.

Pravděpodobně od jednoho z potomků Kašpara Aichhorna, Ludmily Eichhornové z Reichenbachu a na Podmoklech a od jejího manžela (?) Jana Jindřicha Cíle ze Svojšic a na Podmoklech, koupil „lidi poddané... v městečku (!) Hartmanicích a v témž městečku s podacím kostelem na obci založeným sv. panny Kateřiny s důchody zádušními k němu přináležejícími, ... též se dvěma krčmami výsadními a jednou kovárnou“ a se šesti poddanými v Nuzerově sušický měšťan Daniel Taraška za 1 500 kop grošů míšeňských. Od něho koupilo tento díl roku 1603 město Sušice.¹⁹

Část Hartmanic zůstala při velhartickém panství. Při dalším dělení velhartického panství tentokrát mezi věřitele Adama Lva z Rožmitálu, syna Zdeňka Lva, uskutečněném již roku 1541 a zapsaném definitivně roku 1560, dostal jeden z nich Jindřich Planský ze Žeberka „polovinu městečka (!) Hartmanic“.²⁰

Někdy v té době je v pramenech doložen svobodný dvůr v Hartmanicích. Patřil Petru Mejtnému z Hartmanic²¹, po něm jej zdědil jeho syn Šebestián Bastl Edlmon z Pirgu, který k svému dvoru přikoupil od Šebestiána Jáchyma ze Žeberka, jenž byl synem Jindřicha Planského, velmi pravděpodobně zmíněnou polovinu Hartmanic, jak vyplývá z pozdějšího prodeje Sušici. Z této poloviny známe jmenovitě pouze dva poddanské dvory: dvůr Petra Judla v Hartmanicích a Lorence Těchenického „pod Hartmanicemi“ s příslušenstvím a s poddanými. Roku 1558 si dal celý majetek zapsat do desk zemských.²²

Po Šebestiánovi Bastlovi přešel celý majetek na jeho syna Šebestiána Edlmona z Pirgu. Pravděpodobně on či ještě jeho otec prodal roku 1586 onu polovinu Hartmanic městu Sušici²³, ponechal si pouze svobodný dvůr a dvory judlovský a těchenický. Poté co umřel a s ním i jeho dva synové Adam a Kašpar, prodali 14.4.1600 jeho dědicové: manželka Marta, strakonická měšťanka Brigita Duchková z Pirgu (sestra?), Kateřina Clošarová (?), dcera, sušický měšťan Ezechiel Kašperovic v zastoupení svých dětí Alžběty a Anny a manželky Barbory, dcery Šebestiána Edlmona z Pirgu, zmíněné tři dvory obci města Sušice za 1 200 kop grošů míšeňských.²⁴ Co víme z poddanských knih města Sušice, je, že před rokem 1603, kdy Sušice přikoupila další výše zmíněný díl Hartmanic, existují zmínky o deseti dvorech, dvou domech, třech chalupách a jedné lázni v Hartmanicích, které patřily pod sušické panství.²⁵ To je minimální objem majetku, který představoval onu „polovinu městečka Hartmanic“, nepočítáme-li dvůr z následujícího odstavce.

S největší pravděpodobností zůstal jeden poddanský dvůr v majetku Šebestiána Jáchyma Planského ze Žeberka poté, co zbytek Hartmanic prodal Edlmonovi z Pirgu. Jeho synové Jan Jindřich a Jan Viktoryn prodali roku 1588 bratřím Adamovi a Kryštofovi Račínům z Račina spolu s polovinu městečka Hrádek u Sušice, což je doloženo²⁶, zřejmě i tento hartmanický dvůr.

¹⁸ Viz opis zápisu v deskách zemských z roku 1780, in: SOkA Klatovy, AM Sušice, spisy netříděné do 1650, výpisy z desk zemských, neinv. Srov. Tomáš BÍLEK, *Dějiny konfiskací v Čechách po roce 1618 II*, Praha 1883, s. 1217, poznámka.

¹⁹ Originál kupní listiny, která se nacházela v městském archivu v Sušici, se nepodařilo nalézt, viz J. A. GABRIEL, *Královské město Sušice*, s. 59.

²⁰ A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze 11*, s. 118

²¹ Příjmení i jeho svobodný stav svádí k domněnce, že dvůr byl součástí již zmíněného hartmanického myta.

²² 13.8.1558 „v kvaternu osobního přiznání... H. 47“, viz SOkA Klatovy, AM Sušice, Kniha trhových a jiných smluv v Sušici poddaných vsích, sign. T 20/47, neinv., s. 337–338.

²³ Národní archiv Praha, fond Stará manipulace, sign. S 82/8. Za zprostředkování tohoto pramene děkuji Janu Lhotákovi.

²⁴ Originál kupní smlouvy v SOkA Klatovy, AM Sušice, spisy, netříděné do 1650, k zařazení, neinv. Za upozornění na ni děkuji Janu Lhotákovi.

²⁵ SOkA Klatovy, AM Sušice, Kniha trhových a jiných smluv v Sušici poddaných vsích, sign. T 20/47, neinv., s. 27, 62, 76, 102, 108, 114, 116, 118, 120, 126, 130, 144, 146, 154.

²⁶ A. SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze 11*, s. 123, srov. s. 118, pozn. 6.

Jmenovaného Adama Račina syn Humprecht Račín z Račina prodal pak dvůr v Hartmanicích roku 1667 městu Sušice za 800 zlatých rýnských.²⁷

Od roku 1603 (resp. 1667) patřily tedy celé Hartmanice městu Sušici, v jehož panství zůstaly až do roku 1848.

V pramenech 15. a 1. pol. 16. století se hovoří o vsi Hartmanicích, již ve druhé polovině 16. stol. jsou však Hartmanice nazývány městečkem: jak při dělení velhartického majetku v zápisu z roku 1560 tak pravděpodobně i v kupní smlouvě z roku 1603 (viz výše). V sušické poddanské knize se s tímto označením setkáme pravidelně od roku 1599. Ale nejen to! Na dvou místech zmiňované knihy nacházíme záznam o rychtáři a konšelech v městečku Hartmanice.²⁸ Jen obtížně si lze představit, že by zde hrála roli paměť na dobu, kdy byly Hartmanice údajně horním městem, *nota bene* když byly v této době evidentně městečkem poddanským. Zdá se spíše, že k jejich povýšení na městečko došlo někdy v průběhu 2. pol. 16. stol., aniž bychom o tomto aktu měly k dispozici jediný záznam. I následně uvedená listina z roku 1607 jmenuje Hartmanice městečkem.

První (a poslední) známou listinu obdrželi hartmaničtí 19.6.1607 od císaře Rudolfa II. na žádost purkmistra a konšelů a vši obce města Sušice. V ní se konstatuje, že se v městečku Hartmanicích „clo neb mejto pomezni jakožto na silnici z Království českého do knížectví bavorského do komory královské náležící vybírá“. Císař udělil Hartmanicím týdenní páteční trh a dva jarmarky na sv. Vitalise (28. dubna) a na sv. Kateřinu (25. listopadu), dále právo pečetit zeleným voskem, městský znak: „Štítem modré neb lazurové barvy, v němžto věž z kamene kvadrátového a v ní tři okna, dvě u spodu vedle sebe a nad nimi uprostřed jedno; pod tou pak věží brána, v níž obyčejný šrank a pod ním prostice solná žluté barvy se spatřuje“ a nakonec právo volit rychtáře a šest konšelů s tím, že je Sušičtí mohou každoročně obnovovat.²⁹

Forma městské správy v Hartmanicích evidentně oscilovala mezi městským zřízením a zřízením venkovským a do roku 1850 se nezměnila, vždyť obec nikdy nezískala statut města, nýbrž zůstala městečkem. Funkce rychtáře a neexistence purkmistra Hartmanice zdánlivě přibližuje omezené samosprávě poddanských vsí, ovšem volení konšelé každoročně obnovovaní jsou typickou ukázkou městského zřízení. Alespoň zpočátku městská správa fungovala. Svědčí o tom jednak zavedení jakési památné městské knihy roku 1608 s vrchnostenskými instrukcemi, určené pro zápis smluv a vedené minimálně do čtyřicátých let sedmnáctého století,³⁰ jednak skutečnost, že se rychtář a konšelé podíleli na nesporném soudnictví, jak svědčí sušická poddanská kniha (viz výše). Snad v této době či později vznikl také dochovaný typář s jen o jedno okno ve věži se lišícím městským znakem.

Doba před třicetiletou válkou znamenala pravděpodobně poslední období vzestupu městečka. Jenom v již několikrát citované poddanské knize města Sušice jsme napočítali do roku 1635 12 dvorů, 12 „domů“ a 8 „chalup“, lázeň a kovárnu, dohromady 34 domů, alespoň těch, které byly mezi lety 1599–1635 předmětem smluv.³¹ V roce 1654 eviduje berní rula pouze 10 osedlých, 3 chalupníky, 1 zahradníka, 1 svobodníka a jednu pustou zahradu, i s níž je to dohromady 27

²⁷ J. A. GABRIEL, *Královské město Sušice*, s. 62.

²⁸ SOKA Klatovy, AM Sušice, Kniha trhových a jiných smluv v Sušici poddaných vsích, sign. T 20/47, neinv., s. 118, 130, 144 a 154.

²⁹ Originál listiny se nedochoval, část jejího obsahu z opisu editoval: Antonín RYBIČKA, *Pomůcky k heraldice a sfragistice domácí*. In: Památky archeologické 9/1874, s. 731–732. V SOKA Klatovy, fond AM Sušice, spisy do 1829, nezprac., je uložen německý překlad listiny ze 17. stol.

³⁰ Dnes bohužel nedochované, viz Karel HOSTAŠ, Ferdinand VANĚK, *Soupis památek historických a uměleckých v Království českém XII. Politický okres sušický*, Praha 1900, s. 24.

³¹ SOKA Klatovy, AM Sušice, Kniha trhových a jiných smluv v Sušici poddaných vsích, sign. T 20/47, neinv., kromě stránek uvedených v pozn. č. 25 ještě s. 136, 138, 140, 166, 184, 174, 176, 180, 182, 200, 201–204, 206, 208, 232, 258, 280, 282, 302, 320, 322, 326–328 a 348.

hospodářství.³² Třicetiletá válka, která přinesla vypálení a částečné zpustnutí Hartmanic, znamenala tedy zřetelný úbytek počtu obyvatel a jeho výměnu – podle jmen byly původní obyvatelé Němci, kteří však byli počeštěni, neboť ztracená městská kniha byla až do roku 1641 vedena česky, po třicetileté válce byly Hartmanice pravděpodobně zvolna dosídleny Němci především z Bavorska³³ a jazykově německé zůstaly až do roku 1945³⁴.

Roku 1690 se rozhořel spor Hartmanických s jejich sušickou vrchností, když odmítli platit robotní a činžovní peníze.³⁵ Vznikla určitá pochybnost, jsou-li opravdu poddanými či mají-li nějaká významnější privilegia a svobody. Ukázalo se samozřejmě, že žádná nemají, z výsledků některých Hartmanických se zdá, jakoby nevěděli ani o Rudolfově listině, je tedy možné, že byla zničena za třicetileté války. Někteří obyvatelé se v té době úspěšně živilí obchodem, i sedláci z Bavorska se zúčastnili hartmanických dobytčích trhů v pátek i v sobotu.

Rozvoj městečka se od 2. pol. 17. stol. zastavil. Počet domů a dvorů zachycený tereziánským katastrem v roce 1757³⁶: 49 pravděpodobně jen mírně překračoval počet před třicetiletou válkou. Katastr také uvádí, že Hartmanice mají právo volného nakládání se svým majetkem, páteční trhy, které se však prý již čtyřicet let pro odlehlost nekonaly, a mýto 1 krejcaru za 1 kus dobytka, za což musí udržovat silnici. Z řemeslníků zde uvedených, žádný neprovozoval nějakou speciální živnost, která by se vymykala běžným potřebám obyvatel agrárního městečka. Zřejmě i správa města upadala, Hartmaničtí údajně neradi vykonávali funkci rychtáře, i městské knihy byly vedeny v Sušici,³⁷ jak svědčí zápisy v nich. Setkáváme se zde s voleným rychtářem a maximálně čtyřmi přísežnými, zpravidla však se dvěma přísežnými a dvěma výbory³⁸ (*Geschwornen, Ausschussmänner*, viz příl. č. 2). V 1. pol. 19. stol. známe městského písaře, který např. r. 1823 tvořil spolu s rychtářem jediné dva placené zaměstnance úřadu městského rychtáře (*Marktrichteramt*).³⁹ Postupně se objevují jmenovaní obecní zaměstnanci: důchodní, obecní pastýř, hajný a policajt (či dva policajti). V kompetenci úřadu městského rychtáře a kolegia rychtáře, přísežných a výborů v 1. pol. 19. stol. bylo městské hospodaření, měšťanské právo, dohled nad pobytem a pohybem osob, záležitosti duchovní správy, spolupráce při soudních věcech sporných i nesporných, policie, doprava, řemesla a živnosti, chudinské a školské záležitosti, dále například vojensko evidenční agenda, daňová agenda apod.

Stadionovo prozatímní obecní zřízení ze 17.3.1849 (příloha císařského patentu č. 170/1849 ř. z.), dále nový *rámcový říšský obecní zákon* z 5.3.1862 (č. 18 ř. z.) a definitivní *obecní zřízení a volební řád pro království České* z 16.4.1864 (č. 7 z. z.) definovaly základní principy obecní samosprávy,⁴⁰ na jejichž základě se volili noví obecní představení i v Hartmanicích.

Katastrální obec Hartmanice patřila v té době pod okresní hejtmánství, od roku 1855 pod smíšený politický a soudní okres Sušice. Tak tomu bylo i po správní reformě na základě říšského zákona č. 114 z 31.7.1868 (okresní hejtmánství Sušice, soudní okres Sušice). V roce 1873 vznikl nový soudní okres Hartmanice. Vyšším orgánem územní samosprávy pro Hartmanice bylo okresní

³² Berní rula 28. *Kraj Prácheňský II*, ed. Antonín HAAS. Praha 1954, s. 889, 890, 929.

³³ Představa Gabrielova (*Královské město Sušice*, s. 149) o nárazové kolonizaci pustých Hartmanic Němci ze Švábska po třicetileté válce nebude zřejmě přesná, neboť ještě v berní rule se setkáme se jmény vícero rodin, o nichž máme prokázáno, že sídlily v Hartmanicích už před třicetiletou válkou.

³⁴ J. A. GABRIEL, *Královské město Sušice*, s. 149, 150; K. HOSTAŠ, F. VANĚK, *Soupis památek. Politický okres sušický*, s. 24; K. KUČA, *Města a městečka 2*, s. 37, 39.

³⁵ NA Praha, fond Stará manipulace, sign. S 82/8.

³⁶ *Tereziánský katastr český 2*, Praha 1966, s. 230, 231.

³⁷ J. A. GABRIEL, *Královské město Sušice*, s. 149.

³⁸ V roce 1832 byli zvoleni dva výboři, na protokolu z volby jsou podepsáni rovněž dva přísežní (SOkA Klatovy, AM Hartmanice, inv. č. 88).

³⁹ SOkA Klatovy, AM Hartmanice, inv. č. 88.

⁴⁰ Viz J. JANÁK – Z. HLEDÍKOVÁ, *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*, Praha 1989, s. 348–351.

zastupitelstvo (volivší ze svého středu okresní výbor a okresního starostu) Sušice, od roku 1873 okresní zastupitelstvo Hartmanice.

K místní obci Hartmanice se roku 1850 přivtělily katastrální obce: Hořejší Krušec s místními částmi Peklo (*Höllmühle*) a Německý mlýn (*Deutschenmühle*), Bezděkov, Chlum a Hořejší Těšov s místními částmi Bošov a Zadní Domky a místní část Dobrá Voda, patřící pod katastrální obec Prášily I. (*Stubenbach*).⁴¹ Od roku 1851⁴² či 1854⁴³ byla Dobrá Voda místní částí Hartmanic a tvořila s nimi jednu katastrální obec. V letech 1866–1867 usilovala obec Chlum o oddělení a připojení k Jiřičné (*Köhlendorf*).⁴⁴ Hořejší Krušec, Bezděkov, Chlum a Hořejší Těšov nakonec po dlouholetém úsilí dosáhly toho, že byly roku 1880 od Hartmanic odděleny a sloučily se pod obec Hořejší Těšov.⁴⁵ Hartmanicím zůstala pouze Dobrá Voda I. díl⁴⁶.

První volby obecního výboru a obecního představenstva se konaly 5.8.1850⁴⁷, první zasedání obecního výboru, které máme doloženo protokolem, se konalo 24.10.1850.⁴⁸ Obecní výbor (zastupitelstvo, *Gemeinde Ausschuss, Vertretung*), volený na tři roky, měl v Hartmanicích dvanáct členů, obecní představenstvo (*Gemeinde Vorstand*) z něho zvolené dva radní a starostu (purkmistra, představeného, *Bürgermeister, Gemeinde Vorsteher*), jenž byl výkonným orgánem s úřadem (*Bürgermeisteramt*). Časem přibyl třetí radní (1861?). V letech 1905–1915 se mezi zastupiteli objevuje nezvolený, třináctý člen zastupitelstva, tzv. virilista, který zastupoval sebe jakožto plátce minimálně šestiny všech přímých daní z obce. Jednalo se o továrníka Simona Blocha ml. Obecní výboři (zastupitelé) byli voleni po čtyřech a dvou náhradnících z každého ze tří voličských sborů (*Wahlkörper*), na něž bylo voličstvo dle majetkového censu rozděleno.

Obecní výbor mohl vytvářet pomocné výbory a komise pro různé záležitosti. V Hartmanicích z té doby známe pouze hřbitovní výbor (1899, *Friedhofausschuss*).

Mezi obecními zaměstnanci opět vidíme obecního písaře (*Schriftführer*) a obecního účetního (*Gemeinde Rechnungsführer*), např. v roce 1901 byli jako placení funkcionáři jmenováni: purkmistr, obecní sekretář, policajt (*Polizeimann*), noční hlídač a dva představitelé městské spořitelny správce pokladny a účetní.

Hartmaničtí volili vedle obecních také místní samosprávné orgány: místní (osadní) zastupitelstvo (*Orts Vertretung*), představenstvo a starostu (představeného, *Orts Vorsteher*). Zatímco v jiných obcích představoval obecní výbor (zastupitelstvo) zároveň zastupitelstvo místní, v Hartmanicích, pravděpodobně v souvislosti s větším množstvím připojených obcí, byla volena zastupitelstva dvě, přičemž místní mělo na starosti samotnou obec Hartmanice, obecní pak Hartmanice a osady jako celek. To bylo ovšem možné až po vydání obecního zřízení z dubna 1864, které umožnilo vznik místního (osadního) zastupitelstva. První volby do místního zastupitelstva máme doloženy až z roku 1873. Počet členů byl původně 8, minimálně od roku 1879 kopíroval obecní zastupitelstvo, často byli funkcionáři členy obou orgánů, obecní starosta např. mohl být v radě či zastupitelstvu místním, podobně i ostatní zastupitelé, nepřekrývaly se pouze funkce obecního a místního starosty. Do místního zastupitelstva se volilo ze dvou volebních sborů (6 zastupitelů, 3 náhradníci). Samostatné obecní a místní orgány byly voleny až do roku 1938. Místní orgány měly v kompetenci především majetkové, účetní a hospodářské záležitosti městečka (městské lesy), stavební věci v obci a pod. v rámci samostatné působnosti.

V kompetenci samosprávních obecních orgánů byla jednak samostatná působnost (především správa obecního majetku, domovské právo a místní policie) a jednak působnost přenesená na obec státem (např. vymáhání pokut a platů, spolupůsobení při volbách, zdravotní prevence,

⁴¹ SOKA Klatovy, Okresní úřad Sušice, sign. 3/1, inv. č. 472, kart. 20.

⁴² SOKA Klatovy, OÚ Sušice, sign. 3/1, inv. č. 472, kart. 21, seznam politického rozdělení obcí z 18.5.1851.

⁴³ SOKA Klatovy, OÚ Sušice, úvod inventáře, s. 6.

⁴⁴ Inv. č. 234.

⁴⁵ SOKA Klatovy, OÚ Sušice, sign. 3/22, inv. č. 503, karton 38.

⁴⁶ Dobrá Voda II. díl patřila od roku 1869 do r. 1938 k obci Kundratice.

⁴⁷ SOKA Klatovy, OÚ Sušice, sign. 3/1, inv. č. 472, karton 20.

⁴⁸ Inv. č. 6, Zápisy ze schůzí obecního výboru, 24.10.1850, nestr.

evidenční a hospodářské záležitosti, péče o silnice, postrk, záležitosti daňové, vojenské, spolupůsobení v soudní agendě, funkce obecního trestního senátu), kterou vykonával převážně starosta.

Obecní výbor měl kancelář v domě čp. 3, purkmistrovský úřad (od roku 1870?) v čp. 75, přičemž oba domy byly později spojeny.⁴⁹ Místní zastupitelstvo vlastnilo budovu bývalé školy v čp. 11.

V Hartmanicích sídlil od roku 1873 okresní soud⁵⁰ a okresní zastupitelstvo (soud v 1. patře obecního domu čp. 3, zastupitelstvo v čp. 75), od roku 1889 okresní nemocenská pokladna (*Bezirkskrankenkassa*), přeměněná r. 1926 na expozituru nemocenské pojišťovny (*Krankenversicherungsanstalt*) Sušice, která spolu s důchodkovým kontrolním úřadem (*Gefällskontrolleamt*) sídlila v 1. patře čp. 11. Z dalších institucí jmenujme: chudobinec (čp. 20), četnickou stanici (od roku 1870), poštu (1869) a spořitelnu (čp. 3). V obci fungovala obecná i měšťanská (od roku 1907) škola. Rozvinutý byl rovněž spolkový život v obci: Israelitský pohřební a dobročinný spolek *Chevra Kadischa Hartmanice* (*Israelitischer Beerdigungs und Wohltätigkeits Verein Chevra Kadischa H.*, 1863), Německý učitelský spolek v okrese sušickém Hartmanice (*Der Deutsche Lehrerverein im Schulbezirk Schüttenhofen Hartmanitz*, 1870), spolek Pohoda (*Der Geselligkeitsverein Gemütlichkeit*, 1872), spolek veteránů (*Der Veteranenverein*, 1872), sbor dobrovolných hasičů (*Die freiwillige Feuerwehr*, 1873), německý tělocvičný spolek (*Der deutsche Turnverein*, 1905), Spolek Němců v Čechách (*Bund der Deutschen in Böhmen Ortsgruppe H.*, 1911), Okresní spolek zemědělský a lesnicko hospodářský Hartmanice (*Land- und Forstwirtschaftlicher Bezirksverein H.*, 1912), Německá okresní péče o mládež (*Deutsche Bezirksjugendfürsorge H.*, 1916).

Po vzniku republiky vyšly dva zákony týkající se místní samosprávy: č. 75/1919 Sb. o obecních volbách z 31.1. a č. 76/1919 Sb. jako novela k obecnímu zřízení ze 7.2. Funkční období se podle nich prodloužilo z původních tří let na čtyři, dle zákona č. 122/1933 Sb., jenž měnil volební řád, dokonce na šest let. Orgány obecní samosprávy zůstaly prakticky nezměněny: zastupitelstvo, volené na základě všeobecného, rovného, tajného a přímého hlasovacího práva z obyvatel obce (alespoň tříměsíční trvalý pobyt), kteří dosáhli minimálně 21 let věku, kandidáti se již nevybírali z majetkových skupin, nýbrž nominovaly je politické strany a uskupení; zvolení zastupitelé pak volili ze svého středu starostu, jeho náměstka a radní (= obecní rada).⁵¹

Nadřízený politický orgán na úrovni okresu oproti předchozímu období pouze změnil název nejprve na okresní správu politickou (1918), posléze na okresní úřad (1928) v Sušici. Soudní okres Hartmanice přetrvával, samospráva okresní však byla zrušena, resp. zprvu nahrazena jmenovanými okresními správními komisemi (Okresní správní komise Hartmanice) a poté byly v roce 1928 dle zákona č. 125/1927 Sb. samosprávné okresy zrušeny úplně.

Obec Hartmanice za první republiky tvořilo městečko Hartmanice a osada Dobrá Voda I. díl.

15.6.1919 bylo v Hartmanicích zvoleno patnáctičlenné obecní zastupitelstvo, z něhož vzešel starosta, jeho zástupce a tři radní. Stejně početní složení mělo i místní zastupitelstvo.

Jako pomocný orgán vznikla obligatorní finanční komise, v činnosti pokračoval hřbitovní výbor, existoval trestní senát, později vznikla osvětlovací komise (*Lichtkommission*), lovecký výbor a komise pro vodní stavby. Zástupci obce byli rovněž voleni do ředitelství městské spořitelny.

Kromě již dříve zmíněných obecních zaměstnanců jmenujme ještě obecního pastýře či hajného v městských lesích.

Kompetence a působnost samosprávných orgánů zůstává i nadále stejná.

⁴⁹ Obecní kronika Hartmanic, inv. č. 68., s. 39 a 46.

⁵⁰ K obvodu okresního soudu Hartmanice náleželo čtrnáct místních obcí: Železná Ruda, Pancíř, Debrník, Zhůří, Hartmanice, Kochánov, Dolejší Krušec, Kundratice, Javorná, Stodůlky, Štěpánice, Vatětice, Hořejší Krušec a Prášily.

⁵¹ Viz J. JANÁK – Z. HLEDÍKOVÁ, *Dějiny správy*, s. 443–444.

O politickém životě v Hartmanicích nás prameny příliš neinformují. Přesné rozvrstvení politických stran lze spatřit až ve volbách do místního zastupitelstva v roce 1929 a 1934 a do obecního zastupitelstva v roce 1932 (viz příl. č. 2). V tomto období se aktivovala vznikající česká menšina v Hartmanicích mající od roku 1924 alespoň po jednom zastupiteli v obecním i místním zastupitelstvu (v roce 1924 v rámci místního zastupitelstva dokonce dva). Vzniká rovněž česká národní škola (1920), v roce 1935 česká měšťanka. Roku 1921 byl založen místní odbor Národní jednoty pošumavské, fungovala rovněž vedle německé i Česká okresní péče o mládež (1924). Z německých spolků jmenujme: zpěvácký spolek Šumavan (*Gesangverein „Böhmerwaldler“*, 1920), kulturní spolek (*Deutscher Kulturverband*, 1921), *Deutscher Böhmerwaldbund*, či politický *Deutscher nationalsozialistischer Jugendbund*, *Ortsgruppe Hartmanitz (Böhmerwald)* (1926).

Po Mnichovské dohodě v září 1938 bylo rozhodnuto o odstoupení mj. celého soudního okresu Hartmanice Německu. 30.9.1938 byly z Hartmanic evakuovány české úřady a obyvatelstvo a 7. a 8.10. bylo městečko obsazeno německým vojskem, které vykonávalo dočasně státní správu, prozatímně ovšem platilo s úpravami československé právo.

20. listopadu bylo v obci podle nařízení z 10.11. uvedeno v platnost německé obecní zřízení (*Deutsche Gemeindeordnung*) z 30.1.1935 (*Reichsgesetzblatt I*, s. 49), znamenající zrušení dosavadního československého správního systému a napojení na systém říšskoněmecký. Legalizován byl tento stav zákonem o členění tzv. sudetoněmeckých území z 25.3.1939, který vstoupil v platnost 15.4. téhož roku. V praxi to znamenalo zavedení tzv. vůdcovského principu do správy obce a její co nejužší napojení na NSDAP. Obec vedl starosta (*Bürgermeister*), který byl jmenován (viz příl. č. 2). Zvláštní úloha připadla pověřenci NSDAP (zpravidla okresní vedoucí – *Kreisleiter* – strany) navrhuující osoby do úřadu starosty a přidělců. Po dohodě se starostou jmenoval obecní rady, po poradě s ním mohl starosta určit své odborné poradce. Nejbližšími spolupracovníky byli tzv. přidělcí (*Beigeordnete*), první přidělenec byl zástupcem starosty (vzdálená analogie k dřívějším obecním radním). Na 6 let byli jmenováni obecní radové (*Gemeinderäte*, obdoba dřívějšího zastupitelstva) – v Hartmanicích se nazývali *Ratsherren*, starosta mohl, jak víme, jmenovat odborné poradce (*Beiräte*, srov. někdejší komise). Ovšem přidělcí i obecní radové měli, narozdíl od prvorepublikových zastupitelů či radních, pouze poradní funkci bez usnášecí či rozhodovací pravomoci.

Od 21.1.1939 náležela Šumava spolu s Hartmanicemi pod župu Bavorská východní marka (*Gau Bayrische Ostmark*) se sídlem v Regensburgu, staly se tedy prakticky, narozdíl od samostatné župy Sudety, součástí Bavorska. Hartmanice příslušely úřadu tzv. landráta (*Der Landrat, Landratsamt*) v Kašperských Horách, který jako prvoinstanční státní úřad politické správy vedl tzv. venkovský okres (*Landkreis*) Kašperské Hory. Okresní soud v Hartmanicích byl přeměněn na tzv. úřední soud (*Amtsgericht*) vykonávající soudní správu, finanční správou příslušely Hartmanice do Železné Rudy, kde byl od 24.7.1939 finanční úřad (*Finanzamt*) pro oba venkovské okresy Železná Ruda a Kašperské Hory. V květnu 1939 byl v Hartmanicích ustaven matriční úřad, tzv. *Standesamt*, pro Hartmanice a Štěpanice.

17.12.1940 složili přísahu kromě přidělců a radů (viz příl. č. 2) také: požární policajt (*Wehrführer der Feuerpolizei*) Wenzel Tausch, obecní sekretář Georg Schwöd, úředníci Rudolf Frisch, Hermann Obershofer a Stefanie Schwöd a obecní sluha a hajný Karl Schafhauser.⁵²

2.11.1940 začalo vyučování v nové dvojtřídní rolnické učňovské škole v Hartmanicích (*Ländliche Berufsschule*) připojené k obecní škole pro příškolené obce Dolejší Krušec, Vatětice, Štěpanice a Glaserwald.

⁵² Obecní kronika, inv. č. 68, s. 99.

Původce fondu zanikl na základě ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18 ze 4.12.1944 o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění a dále na základě vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů č. 4/1945 Sb. z 5.5.1945 a nařízením č. 44/1945 Sb. ze 7.8.1945.

Hartmanice byly osvobozeny americkou armádou 5.5.1945, správu pomáhali zajišťovat němečtí sociální demokraté. 23.5.1945 byl americkým velitelem městečka jmenován starostou Josef Wolech, předválečný sociální demokrat a antifašista⁵³. Okresní národní výbor Sušice jej zprvu navrhol za předsedu Místní správní komise Hartmanice, 23.5. byl však jmenován český předseda MSK Hartmanice Bohumil Urbánek, J. Wolech jako starosta spolu s místostarostou Gerhardem Jarolimem zůstali členy MSK, která měla v té době 5 funkcionářů. V srpnu téhož roku stoupl počet členů na šest, v listopadu pak v důsledku vzrůstu počtu Čechů v Hartmanicích na deset osob. Přejícné správní období skončilo 25.6.1946 volbou dvanácti- posléze patnáctičlenného Místního národního výboru Hartmanice.⁵⁴

V roce 1946 byli původní obyvatelé Hartmanic z větší části odsunuti.⁵⁵

2. Vývoj a dějiny fondu

V roce 1846 se městské písemnosti nacházely ve staré skříní pravděpodobně na rychterním úřadě, v té době se pořizovala nová.⁵⁶ V roce 1953 byly po skartaci uloženy vybrané spisy na půdě MNV v Hartmanicích. V roce 1956 se archiválie nacházely v archivní místnosti v budově bývalého měšťanského pivovaru v Sušici, odkud byly převzaty do archivu.

Nejsme zpraveni o způsobu, jakým byly v Hartmanicích pořádány spisy před rokem 1846, pravděpodobně žádným. Svědčil by o tom protokol rychterního úřadu z 30.3.1846⁵⁷, který reagoval na přípis krajského úřadu ze srpna 1845 a ledna následujícího roku o nově zaváděných registraturách. V protokolu je konstatováno, že zavedení registratury úředních spisů by bylo u hartmanického úřadu velmi potřebné, neboť *die dasige Akten ganz unordentlich untereinander liegen*. Bylo rozhodnuto svěřit zavedení registraturního pořádku bývalému úřednímu správci z Loučové (?) Josefu Maříkovi. Do nové speciální archivní skříně uložil pan Mařík spisy do roku 1846 uspořádané do sedmi oddílů klasické josefínské registratury pravděpodobně způsobem, jak se dochovaly a jak byly zpracovatelem inventáře ponechány pro první část spisů do roku 1849, což vyplývá i ze dvou seznamů úřední registratury z roku 1850 při příležitosti předávání spisů okresnímu úřadu v Sušici k sign. publica (politica) 2, 23, 31, 38, 44, 45 (= jeden seznam) a Contributionale 2, 3, 4, 5, 6 a 7 (= druhý seznam)⁵⁸. Vzhledem k tomu, že se nedochoval registraturní plán či jiná pomůcka, pouze – a ještě ne vždy – tužkou psané signatury přímo na spisech lze obecně říci, že spisy se dělily na: publicum (politicum), judiciale, militare, camerale,

⁵³ SOkA Klatovy, Národní škola Hartmanice, inv. č. 34, školní kronika, s. 85–86.

⁵⁴ SOkA Klatovy, ONV Sušice, sign. I 16 b/ 18 f/ 16, kart. 25, nezprac.

⁵⁵ Jednalo se celkem o 526 Němců: **244** v 1. odsunovém transportu z okresu Sušice 22.4.1946 (45 obchodníků a živnostníků, 31 zemědělců nad 50 ha, 168 drobných zemědělců), **36** ve 3. odsun. transp. 20.5.1946, **24** ve 4. odsun. transp. 4.6.1946, **66** v 6. odsun. transp. 23.6.1946, **85** v 8. odsun. transp. 12.7.1946, **21** v 10. odsun. transp. 10.9.1946, **3** v 11. odsun. transp. 9.10.1946, **44** ve 12. odsun. transp. 27.10.1946 a **3** nemocní a přestárlí v transportu z Teplic-Šanova 30.1.1947. Poté zůstalo v Hartmanicích 28 Němců (antifašisté, ze smíšených manželství, žádající o státní občanství a nemocní). Viz SOkA Klatovy, ONV Sušice, sign. VIII 18/ 763 c, sign. VIII 18/ 763 d a sign. VIII 18/ 884, kart. 86, 90 a 99, nezprac.

⁵⁶ Inv. č. 87, protokol ze 7.4.1846, sign. publ. 2/29.

⁵⁷ Inv. č. 87, sign. publ. 2/10.

⁵⁸ Inv. č. 183, sign. publ. 48. Jejich odevzdání do Sušice 6.5.1850 vysvětluje, proč se v Hartmanicích nedochovaly jednak celé fascikly publ. 23, 38, 44, 45 a contrib. 3, 4, 5 a 6, jednak spisy před rokem 1846 v dochovaných fasciklách publ. 2 (jeden spis z roku 1845), publ. 31 (spisy z let 1768–1846), contrib. 2 (1764–1846) a contrib. 7 (1822–1832), viz inv. č. 87, 104, 131 a 132.

contributionale, dietale, commerciale a uvnitř těchto značek dále na tematicky rozdělené fascikly označené arabskými, někdy římskými číslicemi. V rámci fasciklů byl jeden či několik spisů k téže záležitosti spojen do tzv. akt řazených chronologicky za sebou a obdrževší své pořadové číslo. Přesné označení věcného tématu jednotlivých fasciklů není možno díky zmíněné absenci registraturních pomůcek uvést, přibližný souhrn témat dochovaných spisů uložených pod jednou značkou je uveden v inventárním seznamu u jednotlivých signatur. Co se dá k registraturnímu systému říci s jistotou je, že přesně kopíruje registraturní systém užívaný magistrátem města Sušice v letech 1830–1850, i zde se však nedochoval přesný plán a onen systém musel být rovněž rekonstruován z dochovaných spisů. Na základě zmíněných dvou seznamů z roku 1850 doplňme ještě nedochované fascikly:

Publ. 23	–	policejní komisaři, policejní záležitosti ⁵⁹	1787–1841
Publ. 38	–	porodní báby	1835–1844
Publ. 44	–	stavby, stavební policie	1828–1846
Publ. 45	–	policejní hlášení	1826–1846
Contrib. 3	–	kontribuční obilí, sýpky	1793–1838
Contrib. 4	–	přípřeže a odvážení kontribučního obilí	1793–1840
Contrib. 5	–	vracení daní, vojenské exekuce, živelní pohromy	1794–1846
Contrib. 6	–	daň z domů	1843–1846

Po roce 1846, maximálně po roce 1849 nebyla zřejmě registratura nijak vedena a v roce 1859 byl opět konstatován nepořádek v novějších i starších spisech, které nebyly řádně označeny (pouze tužkou), včetně mnoha ztrát. Důvod byl obvyklý, nenašel se k této práci schopný člověk.⁶⁰ Až v roce 1862 bývalý vrchnostenský úředník a hartmanický obecní písař Johann Pscheidl uspořádal spisy z let 1850–1861 v podstatě tímto v té době již značně archaickým způsobem jako před ním J. Mařík: na sedm skupin (publicum, judiciaire, militare, camerale, contributionale, dietale a commerciale) a v rámci nich na věcně rozdělené fascikly, uvnitř fasciklů na chronologicky řazená akta. Zároveň popsal i starší spisy uspořádané Maříkem, takže téměř na všech spisech do roku 1861 se objevují registraturní značky červeným inkoustem a k fasciklům před i po roce 1849 přičlenil elenchy. Drobně zřejmě zasahoval i do staršího pořádání, neboť spisy, které mají starší tužkou psanou značku jsou někdy Pscheidlem zařazeny do jiné skupiny, než kam je původně umístil Mařík. Ačkoli zřejmě založil hlavní repertář⁶¹, tento se nedochoval a tak jeho způsob pořádání vysvítá pouze z rozboru obsahu písemností v rámci jednotlivých fasciklů tak, jak je patrné v inventárním seznamu spisů z let 1850–1861. Není jasné, proč, když použil stejný způsob jako jeho předchůdce, nepokračoval v již fungujícím systému a dal věcným tématům v rámci jednotlivých značek jiné pořadí, takže taková značka má jiný obsah před a jiný po roce 1849, jinými slovy, proč obě registratury nespojil v jednu. Už výše jsme uvedli, že systém pořádání spisů do roku 1846/1849 kopíroval systém sušický. I v Sušici existují dva systémy josefínské registratury: z let 1830–1845 a z let 1846–1850, ale i když časově rozdělené, obsahově se jednotlivé registraturní značky shodují před i po roce 1845. O to více je s podivem, že podobně nejednal i J. Pscheidl v Hartmanicích.

Pro spisy vedené od roku 1862 (a pro tři zřejmě dodatečně nalezené spisy z roku 1860 a 1861) se snad ještě J. Pscheidl nebo jeho nástupce rozhodl zavést nový způsob ukládacího schématu. Z něho se dochoval pouze elench⁶² a několik značek na spisech z let (1860) 1862–1867, svědčící o tom, že hlavní roli měly opět hrát značky josefínské registratury. Práce však nebyla dokončena a po dalším ukládacím systému není ani stopy. Od roku 1891 do roku 1901 se v podacích

⁵⁹ Srov. s publ. 27.

⁶⁰ Srov. inv. č. 183.

⁶¹ Srov. inv. č. 250.

⁶² Inv. č. 250.

protokolech objevuje jako ukládací znak arabská číslice (od 1 do 20). Z let 1929–1938 se dochoval dokonce spisový plán (viz příloha č. 3), který má původně rovněž dvacet položek, někdy v letech 1929–1933 byl doplněn o dalších šest značek, a je tedy zřejmě shodný s oním z let 1891–1901, neboť na spisech se značky vyčtené v registraturních plánech dochovaných na deskách tří posledních podacích protokolů (inv. č. 81–83) objevují sporadicky již minimálně v roce 1919. O způsobu ukládání spisů v letech 1938–1945, koneckonců nedochovaných, nejsme zpraveni, byť se dá předpokládat uniformní *Einheitsregistratur*.

16.7.1953 byla učitelem Josefem Nixbauerem provedena skartace spisů z let 1900–1945 uložených v budově Místního národního výboru v Hartmanicích, zlikvidováno údajně 9 q spisů a na půdě budovy MNV uloženy mj. protokoly ze schůzí obecního zastupitelstva z let 1850–1931 a účetní závěrky z let 1927–1945 a dále spisy z farních úřadů Hartmanice a Dobrá Voda.

1.10. a 20.10.1956 byla Aloisem Krejčím do Okresního archivu v Sušici převzata většina archivního materiálu budoucího fondu AM Hartmanice, mj. i stavební plány domů čp. 1–124, které byly později omylem zařazeny do stavebních plánů AM Klatovy. Mezi tímto materiálem se nacházely i archiválie jiných původců, především Standesamtu Hartmanice, Kochánov, Těšov (Hořejší, Dolejší?), Stodůlky, Zhůří,⁶³ farních úřadů Dobrá Voda, Prášily a Hůrka a nejspíše i z obecního úřadu Hůrka. V souboru se nacházely i dva cechovní štíty z roku 1840. Celkem šlo o přibližně 90 balíků spisů městečka Hartmanice do roku 1944. Z knih převzatých Krejčím v roce 1956, které se nepodařilo identifikovat s dochovanými, jmenujme podací protokoly z let 1852–1875 a 1938–1942, protokoly ze zasedání (čeho?) z let 1901–1932, knihu patentů z let 1734–1738, jakousi kroniku z let 1861–1898 a kniha výtahů z roku 1773, není ovšem jisté, patří-li uvedené knihy vůbec k fondu AM Hartmanice. Z těch, které se naopak identifikovat podařilo se jedná o téměř všechny knihy městské správy v užším slova smyslu po roce 1850, dále hlavní účetní knihy a všechny knihy evidenční (kromě K 63), stavební a všechny registraturní pomůcky z téhož období.

16.9.1957 byl přijat blíže neurčený materiál.

4.4.1973 převzal SOkA Klatovy pět knih soudnictví nesporného (K 1 – K 5) ze SOA Plzeň.

25.5.1976 provedla Věra Holá skartaci a poté převzala do SOkA Klatovy 1 karton spisů z let 1892–1900.

V roce 1989 provedla v rámci pořádání archiválií jako fondu obecního úřadu Jaroslava Zíková vnitřní skartaci.

26.2.1998 byla od matrikářky Městského úřadu Hartmanice převzata do archivu přihlašovací kniha pobytu (K 63).

V roce 2005 byly nalezeny a přemístěny stavební plány městečka Hartmanic z fondu AM Klatovy (inv. č. 331).

Ze srpna 1865 máme zprávu o tom, že se v hartmanické registratuře nacházel „prostý“ opis v originále nedochované listiny Rudolfa II. z 19.6.1607⁶⁴ a že byl 23. srpna předložen okresnímu úřadu v Sušici.⁶⁵ Originál listiny se ztratil pravděpodobně za třicetileté války nebo před rokem 1859, kdy je uvedeno⁶⁶, že byl pravděpodobně před lety poslán „nadřízeným úřadům“ a nebyl vrácen zpět. Text listiny je dochován v opisech v SOkA Klatovy, AM Sušice (německý překlad), v Národním archivu a v Archivu Národního muzea v Praze.⁶⁷ Ani zmiňovaný opis se ve fondu

⁶³ Knihy narození, úmrtí a sňatků, jmenné rejstříky.

⁶⁴ Dle obecní kroniky, inv. č. 68, s. 4 byla listina vydána 15.6.1607. V textu uvedené datum dle Jan PELANT, *Znaky a pečeteř západočeských měst a městeček*, Plzeň 1985, s. 51.

⁶⁵ Inv. č. 234.

⁶⁶ Inv. č. 183, zpráva purkmistrovského úřadu Hartmanice okresnímu úřadu v Sušici ze 7.3.1859.

⁶⁷ SOkA Klatovy, AM Sušice, spisy do 1829, nezprac; NA Praha, Salbuch 15, f. 514–516; fond Česká dvorská kancelář, sign. IV–D–7, kart. 528; ANM Praha, sbírka F/34, kart. 33. Citováno dle: J. PELANT, *Znaky a pečeteř*, s.

AM Hartmanice nedochoval. Obecní písař Josef Hofmann, autor prvních čtyřech stran obecní kroniky, měl v roce 1916 nějaký opis k dispozici, neboť z něj v německém překladu cituje.⁶⁸ Starší literatura odkazuje na „Knihu městečka Hartmanice“ založenou 28.4.1608 a obsahující instrukce purkmistra a rady města Sušice rychtáři a konšelům hartmanickým, dále smlouvy, narovnání a jiné, vedenou česky, od roku 1641 německy.⁶⁹ Byla uložena v kanceláři obecního úřadu v čp. 3, po první světové válce ji měl u sebe v úschově policajt Wenzel Piller. Od té doby se ji nepodařilo najít, což je pro starší dějiny Hartmanic citelná ztráta.⁷⁰ Z inventárního seznamu jsou dále zřejmé mezery v řadách některých důležitějších městských knih, zejména zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva od února 1852 do února 1874, od září 1877 do února 1882, z roku 1896 a z let 1911–1927, dále zápisy ze schůzí obecní rady před rokem 1919, zápisy ze schůzí místního zastupitelstva před rokem 1890 a po roce 1933 a zápisy ze schůzí místní rady před rokem 1924. Dochovaný rejstřík (inv. č. 66) odkazuje na nedochovanou trestní knihu z let 1921–1940, musel rovněž existovat tentýž druh knih z let 1904–1921. Materiál se ztratil ještě před převzetím archiválií do archivu.

Chybí rovněž registraturní pomůcky ke spisům před rokem 1849. V březnu 1859 předal starosta Hartmanic okresnímu úřadu v Sušici 3 rejstříky ke spisům politica (publica?), k trestním spisům, a ke spisům judiciale. Uvádí rovněž, že část spisů zachycených těmito rejstříky byla odevzdána při přechodu vrchnostenských úřadů na státní, včetně privilegia Rudolfa II. V Hartmanicích se prý v této době nenacházela ani jedna kniha či listina, která by zachycovala městská práva Hartmanic, dále žádné starší účetní a hospodářské knihy. I *Katastral- und Konskriptionsbücher* musely být odevzdány.⁷¹ Ačkoli v závěru starosta žádal o brzké navrácení zmíněných rejstříků, pravděpodobně mu nebylo vyhověno, neboť se v AM Hartmanice nedochovaly. Velmi postrádáme hlavní repertář ke spisům z let 1850–1861 založený Johannem Pscheidlem při pořádání těchto spisů, který by odhalil jejich původní registraturní systém.⁷²

Jak jsme uvedli výše, byly spisy před rokem 1846 z dochovaných fasciklů publ. 2 a 31 (inv. č. 87 a 104) a celé fascikly publ. 23, 38, 44 a 45 spisů před rokem 1849 předány v květnu 1850 okresnímu úřadu v Sušici. Jejich další osud není znám. Častěji rovněž chybí jednotlivé spisy do r. 1861 zanesené v elenších.

Téměř žádný materiál se nedochoval z doby připojení Hartmanic k Velkoněmecké říši tedy 1938–1945.

Snad pouze v jednom otisku se v rámci AM Hartmanice⁷³ dochovala menší městská pečeť o průměru 21 mm s městským znakem a opisem *SIG · CIVITATIS · HARTMANITZ* · s vavřínovým věncem kolem pečetního pole, tedy zmenšená podoba dochovaného většího pečetidla.⁷⁴ Po roce 1850 existovala minimálně čtyři dnes nedochovaná razítka: Oválné razítko s městským znakem uprostřed a s opisem *BÜRGERMEISTERAMT HARTMANITZ* o delším průměru 40 mm a kratším 32 mm. Existovalo dále stejné razítko s doplněným českým opisem *MĚSTSKÝ ÚŘAD HARTMANICE*. Ještě v červenci 1945 máme doložen otisk nedochovaného kulatého razítka o průměru 33 mm s městským znakem a opisem *Gemeinde Hartmanitz*.⁷⁵ V otiscích se dochovalo též oválné razítko s městským znakem a opisem *MARKT HARTMANITZ* o delším průměru 33 mm a kratším 30 mm.

51. Podstatná část privilegia vydána v: Antonín RYBIČKA, *Pomůcky k heraldice a sfragistice domáci*, in: *Památky archeologické* 9/1874, s. 731–732.

⁶⁸ Obecní kronika, inv. č. 68, s. 4.

⁶⁹ K. HOSTAŠ, F. VANĚK, *Soupis památek. Politický okres sušický*, s. 24.

⁷⁰ Obecní kronika, inv. č. 68, s. 7 a 18.

⁷¹ Inv. č. 183.

⁷² Viz zprávu purkmistrovského úřadu Hartmanice okresnímu úřadu v Sušici z 31.5.1862, inv. č. 250.

⁷³ Inv. č. 88, sign. Pub. 3/27.

⁷⁴ Inv. č. 338. Srov. Jan PELANT, *Znaky a pečeteě západočeských měst a městeček*, Plzeň 1985, s. 51.

⁷⁵ SOKA Klatovy, ONV Sušice, sign. I 16 b/ 18 f/ 16, kart. 25, nezprac.

Nemáme zprávy o tom, že by se archiválie původce nacházely v jiných fondech či archivech.

3. Archivní charakteristika fondu

Po převzetí většiny materiálu v říjnu 1956 do OA Sušice uspořádal jej hrubě Alois Krejčí, znovu pak archivářka téhož archivu Věra Holá v roce 1959, která do nadepsaných obalů roztrídila starší spisy do roku 1861.

V roce 1989 byl fond uspořádán jako obecní úřad pracovníci SOkA Klatovy Jaroslavou Zíkovou, později bylo Janou Sýkorovou započato jeho pořádání jako fondu archiv města.

V roce 2004 začal autor inventáře s definitivním pořádáním fondu AM Hartmanice.

Fond byl uspořádán podle obvyklého schématu:

1. Knihy
2. Spisový materiál
3. Mapy a plány
4. Typáře

Z časového hlediska bylo zvoleno dělení knih rokem 1850.

V období před rokem 1850 se z městských knih dochovaly pouze knihy soudnictví nesporného. Po roce 1850 byly po věcné stránce městské knihy rozděleny následovně:

- I. Knihy městské správy v užším slova smyslu
- II. Knihy městského hospodářství (knihy účetní)
- III. Knihy evidenční
- IV. Kniha stavební

U spisů do roku 1849 a z let 1850–1861 byly ponechány původní registraturní systémy založené na způsobu dělení spisů dle tzv. josefínské registratury. Spisy nesly původní značky, k jednotlivým fasciklům se téměř vždy dochoval elench, registratura je dostatečně podrobná, nebylo tedy důvodu zavedení systém rušit a to i přesto, že z nám neznámých důvodů nebyly oba shodné systémy už v roce 1862 sceleny v jeden (viz předchozí kapitolu). Takové sjednocení by bylo v současnosti natolik citelným zásahem, že byly pouze dvě možnosti, jak ke zpracování přistoupit: všechny dochované spisy pořádat dle jednoho schématu, nebo ponechat spisy do roku 1861 ve dvou řadách. K této druhé variantě se zpracovatel tohoto inventáře přiklonil. Nedochoval se však registraturní plán, zpracovatel proto vycházel z obsahu písemností v jednotlivých fasciklech a po jeho rozboru nadepsal registry k jednotlivým inventárním jednotkám. Někdy se nebylo možné vyhnout tomu, že se jednotlivé inventární jednotky téměř shodují, na což je vždy v registru upozorněno odkazem na příslušnou signaturu. Nejasné původní dělení bylo zejména u signatur judiciale a contributionale v letech 1850–1861. Oběma řadám spisů do roku 1849 a z let 1850–1861 byly předřazeny spisy, jež do nich svou datací patří, ale nebyly označeny registraturními značkami (inv. č. 86, 137–148). Ostatních několik málo neoznačených spisů, u nichž to obsah umožňoval, bylo zařazeno pod jednotlivé signatury.

Jak je patrné z přílohy č. 3, jediný jakž takž funkční registraturní systém u spisů po roce 1861 byl onen z let (1891?) 1929–1938. Ovšem ani ten nebyl podle názoru zpracovatele dostatečně podrobný a badatelsky přehledný. Spisy z let 1862–1944 byly proto uspořádány podle uměle vytvořeného ukládacího systému vypracovaného na základě systému OÚ (viz přílohu č. 4).

Ostatní druhy archiválií – 3 mapy a plány a jeden typář – byly uspořádány podle obvyklých zásad.

Ve fondu nebyla při pořádání Janou Sýkorovou a Michalem Tejčkem provedena vnitřní skartace.

Při pořádání fondu Janou Sýkorovou bylo vyřazeno 12 matričních knih z let 1939–1945 do fondu SOkA Klatovy Standesamt Hartmanice.

Při inventárním zpracování v letech 2004–2006 vyřadil Michal Tejček následující písemnosti vnitřní delimitací v rámci SOkA Klatovy:

- 1) Tištěný Zákoník zemský království Českého, roč. 1875 do sbírky soudobé dokumentace.
- 2) Podací protokol úředního poručnictví (Amtsvormundschaft) 1938–1942 do fondu Okresní péče o mládež Hartmanice.
- 3) 11 ks trestních protokolů z let 1904–1922 (pokuty za nezaplacení školného školských obcí v rámci školního okresu Sušice) do fondu Okresní školní výbor Sušice.
- 4) 0,02 bm spisů agendy místní školní rady z let 1874–1923 do fondu MŠR Hartmanice.
- 5) 0,03 bm spisů agendy okresního zastupitelstva z let 1887–1913 do fondu Okresní zastupitelstvo Hartmanice

Ve fondu AM Hartmanice se nacházejí archiválie I. i II. kategorie. Jazykem archiválií je němčina, zřídka čeština. Fyzický stav fondu lze charakterizovat jako poškozený prachem a plísňemi.

4. Stručný rozbor obsahu fondu

Archiv města Hartmanice je základní pramen pro poznání dějin města od poloviny 18. století. Ze starších dějin před rokem 1850 lze využít pouze pět knih soudnictví nesporného, zajímavá je z téže doby rovněž řada městských počtů začínající rokem 1732 (inv. č. 90).

Byť s mezerami šedesátých a sedmdesátých let 19. století a let 1912–1927 lze badatelsky využít zápisů z obecního zastupitelstva do roku 1938 a zápisů ze zasedání místního zastupitelstva od roku 1890 do roku 1933 jako obecného pramene k dějinám městečka. Evidenční knihy a spisy poslouží genealogickému bádání.

Zajímavá je rovněž téměř kompletní řada stavebních spisů a plánů (inv. č. 330 a 331).

Obecní kronika (inv. č. 68) je mj. téměř jediným pramenem k dějinám obce v době připojení Hartmanic k Říši, alespoň do roku 1943.

5. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky

Fond v letech 1989–2003 uspořádaly Jaroslava Zíková a Jana Sýkorová, v letech 2004–2006 zinventarizoval Michal Tejček, inventář vypracoval a úvod zpracoval v SOkA Klatovy Michal Tejček.

Klatovy 1. 6. 2007

Michal Tejček

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury

- Allgemeines Verzeichnis der Ortsgemeinden und Ortschaften Österreichs. Vídeň 1915.
- Batovcův příruční místopis Čech, Moravy a Slezska. Praha 1900.
- Berní rula 28. Kraj Prácheňský II, ed. Antonín HAAS. Praha 1954.
- BÍLEK, Tomáš: Dějiny konfiskací v Čechách po roce 1618 II. Praha 1883.
- Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae I, ed. Gustav FRIEDRICH. Praha 1904–1907.
- Codex iuris municipalis regni Bohemiae II. Privilegia měst venkovských královských 1, ed. Jaromír ČELAKOVSKÝ. Praha 1895.
- GABRIEL, J. A.: Královské město Sušice a jeho okolí. Praha 1868.
- HOSTAŠ, Karel, VANĚK, Ferdinand: Soupis památek historických a uměleckých v Království českém XII. Politický okres sušický. Praha 1900.
- Chytilův místopis Československé republiky. Praha 1930.
- JANÁK, J.–HLEDÍKOVÁ, Z.: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945. Praha 1989.
- KUČA, Karel: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 2. Praha 1997.
- Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka I, ed. Blažena RYNEŠOVÁ. Praha 1929.
- MACKOVÁ, Marie: K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. In: Archivní časopis 4/1999, s. 235–240.
- Národní archiv Praha, fond Stará manipulace.
- PALACKÝ, František: Popis Království Českého. Praha 1848.
- PELANT, Jan: Města a městečka západočeského kraje. Plzeň 1984.
- PELANT, Jan: Znaky a pečete západočeských měst a městeček. Plzeň 1985.
- PROFOUS, Antonín: Místní jména v Čechách I, III, IV. Praha 1947, 1951, 1957.
- Regesta Bohemiae et Moraviae aetatis Venceslai IV. III, ed. Božena KOPIČKOVÁ, Praha 1977.
- Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae III–IV, ed. Josef EMLER. Praha 1890, 1892.
- RYBIČKA, Antonín: Pomůcky k heraldice a sfragistice domácí. In: Památky archeologické 9/1874, s. 731–732.
- Sborník Sušicka. Sušice 1938.
- SEDLÁČEK, August: heslo Švihovský z Ryžmberka, in: Ottův slovník naučný 24. Praha 1906 (reprint Paseka, Argo 2001), s. 882–883.
- SEDLÁČEK, August: Hrady, zámky a tvrze Království Českého 11. Praha 1897 (reprint Argo 1997).
- SEDLÁČEK, August: Místopisný slovník historický Království Českého. Praha 1909 (reprint Argo 1998).
- Seznam míst v království Českém. Praha 1893.
- Seznam míst v království Českém. Praha 1913.
- SCHALLER, Jaroslav: Topographie des Königreichs Böhmen 3. Prachiner Kreis. Praha, Vídeň 1790.
- Sněmy české II. Praha 1880.
- SOkA Klatovy, fond Archiv města Sušice.
- SOkA Klatovy, fond Národní škola Hartmanice.
- SOkA Klatovy, fond Okresní národní výbor Sušice.
- SOkA Klatovy, fond Okresní úřad Sušice.
- Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha 1924.
- Statistický lexikon obcí v zemi České. Praha 1934.
- Šematismus pro království České. Praha 1891.
- Tereziánský katastr český 2. Praha 1966.
- Volständiges Ortschaften-Verzeichniss der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder. Vídeň 1892.

VRBATA, Jaroslav: Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. In: Sborník archivních prací 12/1962, č. 2, s. 45–67.

ZÁLOHA, Jiří: Šumava od A do Z. České Budějovice 1983.

Zevrubný popis rozdělení země království Českého. S. l. 1854.

Příloha č. 2: Zjištění představitelů městské správy

Obecní správa do listopadu 1938

někdy před rokem 1690	rychtář	Thomas Ertl ⁷⁶
1690	rychtář přísežní	Ludvík Scherl Adam Hanuš Paul Scholler
1766	rychtář přísežní	Peter Petraschka Josef Schafhauser Michael Scheinost
1772	rychtář přísežný	Peter Petraschka Michael Scheinost
1774	rychtář přísežní	Josef Schafhauser Michael Scheinost Johann Bauer
1775	rychtář přísežný	Michael Scheinost Peter Petraschka
1777	rychtář přísežný	Josef Schafhauser Peter Petraschka
1778	rychtář (září) (říjen) přísežní (říjen)	Peter Petraschka Josef Schafhauser Michael Scheinost Peter Petraschka
1779	rychtář přísežní písař	Josef Schafhauser Jakob Pollauf Michael Scheinost Josef Petraschka
1780	rychtář přísežní písař	Martin Piller Josef Schafhauser Michael Scheinost Lorenz Zierer
1782	rychtář přísežní	Johann Jakob Pollauf Peter Petraschka Josef Schafhauser Michael Scheinost
1783	rychtář (24.4.) přísežní	Peter Petraschka Jakob Pollauf Josef Schafhauser Peter Petraschka

⁷⁶ V roce 1690 vypověděl, že byl přes třicet let v Hartmanicích rychtářem (NA Praha, Stará manipulace, sign. S 82/8).

	písař	Lorenz Zierer
1784	rychtář přísežný písař	Peter Petraschka Michael Scheinost Lorenz Zierer
1787	rychtář přísežní	Martin Piller Josef Schafhauser Michael Scheinost
1788	rychtář přísežní	Martin Piller Jakob Pollauf Josef Schafhauser Jakob Ausprun Josef Hofmann Franz Zierer
1790	písař rychtář (leden) (listopad) přísežní	Johann Jakob Pollauf Josef Schafhauser Josef Schafhauser Michael Scheinost
1791	rychtář (5.4.) (6.4.) přísežní	Michael Scheinost Josef Schafhauser Michael Scheinost Johann Jakob Pollauf Johann Bauer
1792	rychtář přísežný	Martin Piller Peter Pollauf
1793	rychtář přísežní	Martin Piller Josef Hofmann Josef Schafhauser Peter Pollauf
1795	rychtář přísežní	Johann Bauer Josef Schafhauser Peter Pollauf Georg Bauer
1796	rychtář přísežní	Peter Stadler Petr Pollauf Johann Michl Johann Bauer
1797	rychtář přísežní	Michael Scheinost Peter Pollauf Martin Piller Jakob Rankl
1799	rychtář přísežní	Michael Scheinost Georg Bauer Jakob Rauke Martin Piller
1800	rychtář přísežný	Martin Piller Michael Scheinost
1801	rychtář (duben) (říjen, prosinec) přísežní	Martin Piller Jakob Rankl Michael Scheinost Georg Petraschka

1802	rychtář	Jakob Rankl
1803	přísežní	Michael Scheinost Jakob Rankl Peter Pollauf
1804	rychtář přísežní	Jakob Schafhauser Martin Piller Jakob Rankl
1806	rychtář přísežní	Georg Bauer Georg Petraschka Martin Piller Jakob Rankl
1814	přísežní	Jakob Rankl Michael Piller
1819	městský písař	Johann Andreas Spalezi
1822	rychtář přísežní	Michael (Martin) Piller Jakob Rankl Jakob Schafhauser Martin Piller Georg Bauer
	městský písař	Johann Andreas Spalezi
1823	městský písař	Johann Pscheidl
1826	rychtář	Michael Piller
1828	výboři	Josef Bauer Johann Huber
1832	přísežní výboři	Martin Piller Jakob Schafhauser Michl Saller Josef Hoffmann
1837	rychtář	Martin Piller
1839	rychtář	Martin Piller
1846	rychtář a početvedoucí přísežní	Laurenz Zittl Jakob Bauer Michl Saller Jakob Schafhauser
1847 (volby 31.1.)	rychtář a početvedoucí přísežní	Johann Seemann Michl Saller Jakob Schafhauser
1850	rychtář přísežní	Johann Seemann Anton Rankl Jakob Bauer
volby 5.8.	starosta I. radní II. radní	P. Wenzl Kordik Johann Adler Johann Huber

	zastupitelé	Martin Hrach Anton Rankl Franz Pscheidl Anton Riedlinger Wenzl Felzmann Jakob Bauer Johann Seemann P. Ignaz Schreiner Veit Spirk
1851	obecní písař	Johann Pscheidl
1857	starosta	Anton Rankl
1858	starosta	Wenzl Piller, čp. 16
1861 (volby)	starosta radní	Wenzl Piller Franz Kordik Johann Adler Johann Huber
	zastupitelé	Zephyrin Rücker Franz Weber Alois Aufenfeld Wenzl Piller, čp. 8 Anton Rankl Franz Pscheidl Jakob Bauer Johann Bauer
1864	starosta radní	Johann Adler Karl Huber Jakob Bauer Anton Rankl
	zastupitelé	Wenzl Piller Franz Pscheidl Josef Seeman Johann Horrér Emanuel Bauer
1874–1877	obecní starosta obecní radní	Hofmann Johann Piller Ferdinad Pscheidl
	obecní zastupitelé	Ferdinand Horrér Franz Kordik Franz Soukup Alois Horrér Wenzl Franek Johann Winter Jakob Piller Josef Reithmeyer Emanuel Bauer
	obecní písař	Leopold Pscheidl
1882	obecní starosta obecní radní	Johann Piller Klement Rücker Salomon Zucker

	obecní zastupitelé	Johann Piller Josef Piller Wenzl Kopp Johann Rankl Ignatz (?) Petraschka Isak S. Bloch Georg (?) Beywl Jakob Piller
1884	obecní starosta obecní radní	Johann Piller Salomon Zucker Johann Heisler Jakob Piller
	obecní zastupitelé	Franz Beywl Johann Rankl Martin Schafhauser Emanuel Tausch Josef Piller Martin Schafhauser
1887	obecní starosta obecní radní obecní zastupitelé	Johann Piller Klement Rücker Johann Heisler Johann Piller, čp. 7 Simon S. Bloch Franz Beywl Johann Rankl Martin Schafhauser
1890 (volby 14.1.)	obecní starosta obecní rada	Klement Rücker Johann Heisler Johann Piller Salomon Zucker
1893 (volby 13.2.)	obecní starosta I. obecní radní II. obecní radní III. obecní radní obecní zastupitelé	Klemens Rücker Johann Heisler Johann Piller, čp. 7 Johann Rankl Georg Beywl Johann Piller, čp. 16 Simon Bloch st. Josef Haas Josef Bauer Franz Weber Josef Hofmann Josef Piller
1896 (volby 24.2.)	obecní starosta I. obecní radní II. obecní radní III. obecní radní	Klemens Rücker Johann Heisler Johann Piller, čp. 32 Johann Rankl

	obecní zastupitelé	Georg Beywl Josef Hasenöhr Simon Bloch ml. Simon Bloch st. Josef Piller Josef Bauer Josef Hofmann Josef Haas
1899 (volby 4.3.)	obecní starosta	Klemens Rücker
	I. obecní radní	Johann Heisler († 29.5.1900) Anton Erbstein (od 15.7.1900)
	II. obecní radní	Simon Bloch st.
	III. obecní radní	Josef Bauer
	obecní zastupitelé	Franz Pfeifer Konstantin Beywl Wenzl Rankl Anton Erbstein Georg Beywl Simon Bloch ml. MUDr. Benno Glaser Josef Hasenöhr
1902 (volby 5.5.)	obecní starosta	Klement Rücker (rezignoval 1904) Theodor Piller (od roku 1904)
	I. obecní radní	Simon Bloch st.
	II. obecní radní	Georg Beywl
	III. obecní radní	Josef Bauer
	obecní zastupitelé	Konstantin Beywl Franz Pfeifer Wenzl Rankl Josef Hofmann Anton Erbstein Johann Piller Theodor Piller MUDr. Benno Glaser
1905 (volby 22.5.)	obecní starosta	Theodor Piller
	I. obecní radní	Simon Bloch st.
	II. obecní radní	Johann Kopp
	III. obecní radní	Georg Beywl
	obecní zastupitelé	Konstantin Beywl Johann Haas Josef Bauer Johann Hasenkopf Hermann Rankl Johann Piller čp. 32 MUDr. Benno Glaser Josef Hasenöhr (Dobrá Voda) Simon Bloch ml. (virilista)
1909 (volby 12.2.)	obecní starosta	Theodor Piller

	I. obecní radní	Simon Bloch st.
	II. obecní radní	Georg Beywl
	III. obecní radní	Johann Kopp
	obecní zastupitelé	Konstantin Beywl Johann Gerl Wenzel Rankl Hermann Rankl Johann Neumann MUDr. Benno Glaser Alfred Pollak Wilhelm Adler Simon Bloch ml. (virilista)
1912 (volby 19.4.)	obecní starosta	Theodor Piller
	I. obecní radní	Simon Bloch st.
	II. obecní radní	Georg Beywl
	III. obecní radní	Johann Kopp
	obecní zastupitelé	MUDr. Benno Glaser Johann Gerl Josef Grohme (do roku 1913) Johann Haas Johann Neumann Wenzl Rankl Hermann Rankl Johann Trettenhann Josef Mader (od roku 1913) Simon Bloch ml. (virilista)
1916	obecní starosta	Johann Gerl
	obecní rada	MUDr. Benno Glaser Johann Haas Johann Kopp
	obecní zastupitelstvo	Simon Bloch ml. Georg Beywl Konstantin Beywl Josef Hofmann Theodor Piller Hermann Rankl Wenzl Rankl Ignatz Marschat
	obecní písař ⁷⁷	Josef Hofmann
1918	obecní starosta	Theodor Piller

⁷⁷ Gemeindschriftführer.

	obecní zastupitelstvo	Georg Beywl Johann Kopp Hermann Rankl Simon Bloch MUDr. Benno Glaser Johann Haas Johann Neumann Josef Mader Wenzel Rankl Alois Pfeil Johann Trettenhann Wilhelm Adler
1919	obecní starosta I. obecní radní II. obecní radní III. obecní radní obecní zastupitelstvo	Hermann Rankl Josef Haas Johann Gerl Anton Denk Theodor Piller Alois Pfeil Ferdinand Piller Wilhelm Barth Wilhelm Weber Franz Schmidt Richard Bloch Johann Horrer Konrad Rankl Wenzl Rankl Johann Neumann
1921	obecní starosta obecní rada	Johann Rankl Theodor Piller Josef Haas Johann Gerl Anton Denk
1924	obecní starosta obecní rada obecní zastupitelstvo	Johann Rankl Theodor Piller Johann Gerl Zephyrin Beywl Wilhelm Barth Anton Denk Josef Hofamnn Alois Pfeil Simon Bloch Dr. Emerich Bauer Josef Haas Ferdinand Piller Johann Pankratz Franz Schmidt Franz Altmann Johann Trettenhann (<i>Hartmaničtí Češi a voliči jsoucí pro národnostní dohodu</i>)
1927	obecní starosta	Theodor Piller

	I. obecní radní	Georg Beywl
	II. obecní radní	Johann Kopp
	III. obecní radní	Hermann (?) Rankl
1927 (volby 27.11.)	obecní starosta	Johann Gerl (<i>Kleinbürgerliche Liste</i> ?)
	zástupce starosty	Ferdinand Piller
	obecní radní	Wenzel Janouschek (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i> ?)
		Wenzel Jarolim (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i> ?)
		Johann Rankl
	obecní zastupitelstvo	<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i> ?
		Anton Jung ml.
		Ferdinand Puchinger
		<i>Československá kandidátka</i>
		Ondřej Ryba
		?
		Franz Schmidt
		Alois Schafhauser
		?
		Hermann Rankl
		Josef Haas
		Wilhelm Barth
		?
		Heinrich Tausch
		Johann Hans
1932 (volby 13.11.)	obecní starosta	Josef Mader (<i>Deutsche nationalsozialistische Arbeiterpartei und Angestellte</i>) 6.10.1933 složil funkci ze zdravotních důvodů
		Johann Gerl od 4.5.1934, 1935 složil mandát
	obecní rada	Wenzel Jarolim (<i>Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>)
		Wenzel Janouschek st. (<i>Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>)
		Ignaz Marschat (<i>Deutsche Gewerbepartei</i>) do roku 1935 odstoupil
		Hermann Rankl st. (<i>Vereinigte deutsche Parteien</i>) do roku 1935 odstoupil

obecní
zastupitelstvo

Kleinbürgerliche Liste?

Johann Gerl 1935 složil mandát

Johann Trettenhann st. 1935 složil mandát

Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei

Josef Wolech

Wenzel Pfeifer

Josef Stelz

Deutsche Gewerbepartei

Wenzel Kopp do roku 1935 odstoupil

Československá kandidátka

Ondřej Ryba

Vereinigte deutsche Parteien

Ferdinand Piller do roku 1935 odstoupil

Bund der Landwirte

Franz Schmidt do roku 1935 odstoupil

Deutsche nationalsozialistische Arbeiterpartei und Angestellte

Johan Trettenhann ml. do roku 1935 odstoupil

1938

obecní starosta

obecní

zastupitelstvo

Peter Denk (od 8.10.)

Wenzel Jarolim

Hermann Rankl

Wenzel Janouschek

Ignaz Marschat

Alois Denk

Josef Wolech

Wenzel Pfeifer

Josef Stelzl

Wenzel Kopp

Ondřej Ryba

Wenzel Piller

Ferdinand Piller

Ferdinand Puchinger

Johann Gerl

Johann Trettenhann st. († 7.4.1938)

Místní správa do listopadu 1938

1873 (volby)	místní starosta místní radní místní zastupitelé	Johann Baptist Hofmann Johan Adler Johann Penz Karl Huber Josef Zettel Johann Piller, čp. 7 Jakob Piller Johann Bauer, čp. 40
1879 (volby)	místní starosta I. místní radní II. místní radní III. místní radní místní zastupitelé	Karl Hatzinger Johan Piller, čp. 16 Wenzl Kopp Laurenz Zettel Wenzel Bauer Josef Bauer Johann Gerl Johann Piller, čp. 7 Emanuel Bauer Salomon Zucker Klemens Rücker Johann Heisler
1882 (volby)	místní starosta I. místní radní II. místní radní III. místní radní místní zastupitelé	Laurenz Zettel Johann Gerl Isak S. Bloch Wenzl Kopp Jakob Piller Josef Piller Josef Bauer Jakob Hofmann Johann Piller, čp. 16 Johann Piller, čp. 7 Georg Beywl Emanuel Bauer
1888 (volby)	místní zastupitelé	Johann Weisler Klemens Rücker Georg Beywl Simon Bloch st. Salomon Zucker Emanuel Bauer Jakob Piller Josef Hofmann Josef Haas Simon Bloch ml. Laurenz Zettel Johann Penz
1891 (volby)	místní starosta I. místní radní II. místní radní III. místní radní	Johann Rankl Klement Rücker Salomon Zucker Josef Piller

	místní zastupitelé	Johan Heisler Simon Bloch ml. Simon Bloch st. Josef Haas Josef Hofmann Josef Piller Georg Beywl Emanuel Tausch
1894 (volby 29.9.)	místní starosta	Josef Bauer
	I. místní radní	Klemens Rücker
	II. místní radní	Johann Rankl
	III. místní radní	Simon Bloch st.
	místní zastupitelé	Johann Heisler Josef Piller MUDr. Benno Glaser Josef Bauer Laurenz Zettel Josef Hofmann Josef Haas Wenzl Rankl
1897 (volby)	místní starosta	Johann Hasenkopf
	I. místní radní	Klemens Rücker
	II. místní radní	Josef Bauer
	III. místní radní	Wenzl Rankl
1901 (volby 4.2.)	místní starosta	Johann Hasenkopf
	I. místní radní	Simon Bloch ml.
	II. místní radní	Klemens Rücker
	III. místní radní	MUDr. Benno Glaser
	místní zastupitelé	Franz Pfeifer Josef Bauer Emanuel Tausch Wenzel Rankl Konstantin Beywl Josef Hofmann Simon Bloch st. Georg Beywl
1904 (volby 22.2.)	místní starosta	Josef Hofmann
	I. místní radní	Johann Hasenkopf
	II. místní radní	Klemens Rücker (rezignoval 1904) MUDr. Benno Glaser (doplňovací volba 1904)
	III. místní radní	Johann Gerl

	místní zastupitelé	Simon Bloch st. MUDr. Benno Glaser Simon Bloch ml. Georg Beywl Wenzl Rankl Hermann Rankl Josef Haas Ignaz Marschat
1910 (volby 16.9.)	místní radní	MUDr. Benno Glaser Johann Kopp Johann Haas
	místní zastupitelstvo	Josef Hofmann Wenzel Rankl Hermann Rankl Konstantin Beywl Johann Gerl Simon Bloch ml. Simon Bloch st. Georg Beywl Theodor Piller
1918	místní starosta místní zastupitelé	Johann Gerl Theodor Piller Johann Kopp Hermann Rankl Ignaz Marschat († 1918) Wenzl Piller (od roku 1918)
1919	místní zastupitelé	MUDr. Benno Glaser Johann Kopp Johann Haas Simon Bloch Theodor Piller Georg Beywl Hermann Rankl Konstantin Beywl Josef Hoffmann Wenzl Rankl Wenzl Piller

1920	místní zastupitelé	Johann Gerl Josef Haas Konstantin Beywl MUDr. Benno Glaser Theodor Piller Simon Bloch Johann Kopp Zephyrin Beywl Wenzl Rankl Johann Trettenhann Peter Denk Jakob Schwöd Hermann Rankl Johann Tremml Johann Neumann
1921	místní starosta místní radní	Johann Haas MUDr. Benno Glaser Johann Gerl Josef Haas Konstantin Beywl
1923	místní starosta místní radní	Johann Haas Josef Haas Johann Gerl Hermann Rankl MUDr. Benno Glaser Konstantin Beywl († 1925)
1924	místní zastupitelé	Johann Gerl Josef Haas Konstantin Beywl MUDr. Benno Glaser Zephyrin Beywl Simon Bloch Richard Bloch Peter Denk Johann Kopp Theodor Piller Hermann Rankl Wenzl Rankl Jakob Schwöd Johann Trettenhann Johann Tremml JUDr. Felix Pietsch
1924 volby 24.8.	místní starosta místní radní	Johann Haas JUDr. Felix Pietsch Hermann Rankl MUDr. Benno Glaser Josef Haas Johann Gerl

	místní zastupitelé	Konstantin Beywl Adolf Hofmann Jakob Schwöd Zephyrin Beywl Simon Bloch Alois Pfeil Max Hasenkopf Dr. Emerich Bauer Ondřej Ryba (<i>Hartmaničtí Češi a voliči jsoucí pro národnostní dohodu</i>) František Friedl (<i>Hartmaničtí Češi a voliči jsoucí pro národnostní dohodu</i>)
1927	místní starosta II. místní radní	Johann Gerl JUDr. Felix Pietsch (do roku 1927) MUDr. Benno Glaser (od roku 1927)
1929 (volby 21.4.)	místní starosta	Johann Zettl (<i>Die Festbesoldeten und Die deutsche nazional-sozialistische Arbeiterpartei</i>)
	místní radní	Franz Beywl (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>) Gerhard Jarolim (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>) Dr. Friedrich Reinisch (<i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i>) Zephyrin Beywl (<i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i>)
	místní zastupitelé	<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i> Rudolf Frisch Wenzel Jarolim Karl Denk Peter Jarolim <i>Die Festbesoldeten und Die deutsche nazional-sozialistische Arbeiterpartei</i> Franz Aigner Karl Saller Konrad Rankl <i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i> Mathias Korous Max Hasenkopf <i>Hartmaničtí Češi a voliči jsoucí pro národnostní dohodu v Hartmanicích</i> Bohumil Šafařík
1934–1938	místní starosta	Josef Schwarz (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>)

místní radní	Dr. Friedrich Reinisch (<i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i>) Zephyrin Beywl (<i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i>) Max Hasenkopf (<i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i>) Gerhard Jarolim (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>) Karl Marek (<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i>)
místní zastupitelé	<i>Die deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei</i> Rudolf Frisch Wenzel Janouschek ml. Karl Denk Eduard Jung
	<i>Die Vereinigte Wahlgruppe</i> Mathias Korous
	<i>Hartmaničtí Češi a voliči jsoucí pro národnostní dohodu v Hartmanicích</i> Bohumil Šafařík
	<i>Ernannte jmen.</i> Johann Baumann Karl Schafhauser Alois Schafhauser

Německá správa od listopadu 1938 do května 1945

1939	starosta (14.11.)	Johann Trettenhann ml.
1940	starosta (23.7.)	Peter Denk
(17.12.)	1. přidělenec	Johann Trettenhann
	2. přidělenec	Wenzel Kopp
	radové	Adolf Hofmann
		Dr. Em. Bauer
		Wenzel Pfeifer
		Ferdinand Pelikan

Příloha č. 3: Původní schéma pořádání spisů z let 1891? – 1938

- I. *Durchlaufsakten*
- II. *Sitzungsakten des Gemeindrates und der Gemeindevertretung*
- III. *Sitzungsakten des Ortsrates und der Ortsvertretung*
- O.V. *(Laufende) Akten der Ortsvertretung*
- IV. *Militärangelegenheiten und Einquartierung*
- V. *Lustbarkeitsabgabe*
- VI. *Friedhofausschuss*
- VII. *Jagdausschuss*
- VIII. *Ortsvertretungswahl⁷⁸ / Wasserleitungsangelegenheit⁷⁹*
- IX. *Steuervorschreibung (Steuersatz), Gemeinde Umlage zur Grundsteuer*
- X. *Strafsachen (Strafprotokoll)*
- XI. *Protokoll jener Parteien, welche die Heimatszuständigkeit in anderen Gemeinden erlangt haben (Protokoll und Akten über Verlust des hies. Heimatrechtes)*
- O.V. I. *Wasserleitungsangelegenheit⁸⁰*
- XII. *Polizeisanitäts- und Polizeiangelegenheiten*
- XIII. *Tierärztliche- Viehpass- Seuchenangelegenheiten*
- XIV. *Viehmarkt, Märktesachen*
- XV. *Verzeichniss jener Personen, welche keine Reisevorschüsse erhalten sollen, Reisevorschüsse-Verbot*
- XVI. *Wählerverzeichnisse*
- XVII. *Verzeichniss über Ausstellung von Reisepässe*
- XVIII. *Impfangelegenheiten*
- XIX. *Infektionsangelegenheiten (Verzeichniss)*
- XX. *Grenzscheine*
- XXI. *Gemeindeumlagen- Gebahrungsausweise⁷⁸ / Gemeindeabgaben und Gebühren⁷⁹*
- XXII. *Verzeichniss nach Ges. 236/1922 § 17 (arme Krüppel, Taubstumme undgl.)*
- XXIII. *Staatliche Altersunterstützung*
- XXIV. *Wohnungsevidenz- Erhebung der Daten*
- Fr. *Fremdenverkehr*
- A. *Arbeitslosenfürsorge- Unterstützungen aus der staatl. Ernährungsaktion*
- St. V.⁸¹ *Staatsverteidigung*

⁷⁸ Na registraturních plánech do roku 1935 (inv. č. 81, 82).

⁷⁹ Na registraturním plánu v podacím protokolu z let 1937–1938 (inv. č. 83).

⁸⁰ Pouze do roku 1935, pak tato signatura chybí.

⁸¹ Od roku 1937.

Příloha č. 4: Schéma pořádání spisů z let 1862 – 1944

- 1/1 Ústavní věci státu, země, okresu, obcí
- 1/2 Vyhlášky, oběžníky, úřední publikace, nadřízených orgánů
- 1/3 Státní hranice, hranice země, kraje, okresu, obce
- 1/4 Znaký státní, obecní, vlajky, pečeti
- 1/5 President republiky, císař
- 1/6 Zákonodárné sbory a vláda
- 1/7 Správní úřady a soudy
- 1/8 Čestná uznání, vyznamenání, čestné občanství
- 1/9 Sčítání lidu
- 1/10 Statistika
- 1/11 Státní občanství
- 1/12 Vystěhovalectví
- 1/13 Strany a spolky
- 1/14 Veřejní zaměstnanci

- 2/1 Schůze zastupitelstva, rady, komisí apod.
- 2/2 Obecní zastupitelstvo, členové, obecní záležitosti
- 2/3 Volby
- 2/4 Domovské právo, evidence obyvatel
- 2/5 Postrk

- 3/1 Náboženské záležitosti
- 3/2 Evangelická církev
- 3/3 Židovské náboženské obce
- 3/4 Církev římskokatolická
- 3/5 Kostely, fary, faráři
- 3/6 Změna vyznání, svátky
- 3/7 Manželské věci
- 3/8 Matriční věci

- 4/1 Školství a kultura, MŠR
- 4/2 Obecné a měšťanské školy
- 4/3 Odborné školy
- 4/4 Živnostenská učiliště, zimní kurzy
- 4/5 Učitelské ústavy
- 4/6 Střední školy, zemědělské školy
- 4/7 Soukromé školy
- 4/8 Nadace, školní fondy
- 4/9 Jednotliví učitelé
- 4/10 Ochrana a opravy památek
- 4/11 Muzea, knihovny, archivy, pomníky
- 4/12 Osvětové akce
- 4/13 Literatura, umění, věda, tisk
- 4/14 Divadla, koncerty, povolování zábav a produkcí
- 4/15 Osvětové sbory, sport

- 5/1 Zdravotní záležitosti, hygiena, očkování
- 5/2 Zdravotnické korporace, lékaři, porodní báby

- 5/3 Nemocnice a chorobince
- 5/4 Ústavy pro choromyslné, zaopatřovací ústavy
- 5/5 Červený kříž, lékařské grémium
- 5/6 Lékárny, obchod s léčivy a jedy
- 5/7 Epidemie, nemoci nakažlivé, z povolání a ostatní
- 5/8 Zprávy o zdravotních poměrech
- 5/9 Zdravotní vysvědčení jednotlivců
- 5/10 Převozy mrtvol, pohřbívání, hřbitov
- 5/11 Veterinární péče

- 6/1 Bezpečnostní a policejní záležitosti
- 6/2 Finanční stráž
- 6/3 Četnictvo
- 6/4 Mravnostní policie
- 6/5 Živnostenská policie
- 6/6 Celní záležitosti
- 6/7 Trestnice a polepšovací úřady
- 6/8 Politické případy
- 6/9 Cestovní pasy, pracovní knížky
- 6/10 Donucovací pracovny
- 6/11 Tuláci, cikáni
- 6/12 Náhody, úrazy
- 6/13 Zbraně, třaskaviny
- 6/14 Ztráty, nálezy
- 6/15 Jednotlivé trestní případy
- 6/16 Udělování pokut, trestů

- 7/1 Sociální péče
- 7/2 Chudinské záležitosti
- 7/3 Dobročinné ústavy, fondy a organizace
- 7/4 Pracovní poměry, pracovní doba, nouzové práce, totální nasazení
- 7/5 Kolektivní smlouvy
- 7/6 Podpora v nezaměstnanosti, stravovací akce, podpora rodinám uvězněných
- 7/7 Péče o politické uprchlíky, trestance
- 7/8 Péče o mládež, pěstounství
- 7/9 Zásobování obyvatelstva

- 8/1 Zemědělství, myslivost, rybářství
- 8/2 Lesní hospodářství
- 8/3 Vodní hospodářství
- 8/4 Geologie

- 9/1 Živnosti, obchod, průmysl
- 9/2 Živnostenská, obchodní a hospodářská společenstva, družstva, cechy
- 9/3 Obchodní a živnostenské komory a podobné instituce
- 9/4 Míry, váhy, ceny
- 9/5 Výstavy, trhy
- 9/6 Mimořádná hospodářská opatření, mzdové spory, stávky

- 10/1 Vojenství

- 10/2 Vojské úřady
- 10/3 Vojská cvičení, přechodné ubytování a zásobování vojska, náhrady škod
- 10/4 Plnění branné povinnosti, odvody branců
- 10/5 Vojské zdravotnictví a sociální péče
- 10/6 Ozbrojené sbory, garda, domobrana
- 10/7 Vojské objekty, ústavy, zařízení
- 10/8 Triangulace
- 10/9 Mobilizace
- 10/10 Civilní protiletická obrana, branná výchova
- 10/11 Pomoc obyvatelstva vojsku
- 10/12 Zajatci, uprchlíci, legionáři

- 11/1 Doprava (železnice, silnice, mosty, mýto)
- 11/2 Letectví
- 11/3 Spoje pošta, telegraf, telefon, rozhlas)
- 11/4 Elektrizace
- 11/5 Zeměměřičské záležitosti

- 12/1 Požární záležitosti, živelné pohromy

- 13/1 Obecní počty, rozpočty, závěrky, rozbor
- 13/2 Obecní dluhy
- 13/3 Daně a poplatky, kontribuce a repartice
- 13/4 Obecní příjmy a vydání
- 13/5 Zprávy o revizi obecního jmění
- 13/6 Inventář obecního jmění
- 13/7 Pronájmy, prodeje, dražby obecního majetku
- 13/8 Peněžní dary obci, mimořádné příspěvky obci
- 13/9 Nájem, prodeje, dražby, přiděly půdy jednotlivcům
- 13/10 Dlužní závazky jednotlivců
- 13/11 Příspěvky jednotlivcům
- 13/12 Pozůstalosti
- 13/13 Dotace cen potravin
- 13/14 Ceny potravin a jiného zboží
- 13/15 Robotní povinnosti občanů
- 13/16 Finanční povinnosti občanů
- 13/17 Půjčky, loterie, sbírky
- 13/18 Spořitelny a záložny
- 13/19 Pojišťovny

- 14/1 Stavby státní a obecní
- 14/2 Stavby soukromé

- 15/1 Plakáty, letáky, novinové výstřižky, zápisy, pohlednice apod. týkající se celostátních událostí
- 15/2 Plakáty, letáky, novinové výstřižky, zápisy, pohlednice, apod. týkající se panství, okresu, obce a jednotlivých obyvatel

- 16/1 Státní celkové, doprava a spoje, vojské a jednotlivé objekty
- 16/2 Obecní mapy, katastrální mapy a plány zemědělské, lesní, vodní, důlní

Příloha č. 5: Statistika

Rok	Domů	Obyvatel	Poznámky
<i>do 1850 Prácheňský kraj panství Velhartice 1603–1848 panství města Sušice</i>			
1654	26 hospodářů		svobodný dvůr
1713		218	
1757	49		svobodný dvůr
1790	51		farou k Sušici (filiální kostel) svobodný dvůr
1843	65	412	
<i>1850–1862 Písecký kraj 1850–1938 okresní hejtmanskví, (smíšený, politický) okres Sušice soudní okres Sušice</i>			
1850	66	450	Hartmanice
1854		566	Hartmanice, Dobrá Voda
1862	66	483	pouze Hartmanice
<i>od 1873 soudní okres Hartmanice</i>			
1890	109 (94 H. 15 D. V. 1.)	1053 <u>929 H.:</u> Němců 920 Čechů 7 809 katolíků 1 evangelík 119 židů <u>124 D. V. 1.:</u> Němců 123 Čech 1 7 židů	Hartmanice, Dobrá Voda (1. díl ⁸²) <u>fara Hartmanice</u> (budějovická diecéze, vikariát Kašperské Hory, patronátní právo: město Sušice, přifařené obce: Bezděkov, Blazilov, Schöpfung dvůr, Kubíčkův dvůr, Chlum, Hořejší Krušec, Peklo /mlýn/, Hořejší Těšov, dvůr Žežulka) <u>fara Dobrá Voda</u> (táž diec. i vik., patronátní právo: Adolf kníže Schwarzenberg, přifař. obce: Malý Babylon, Velký Babylon, Ebene /Rovina/, Einöde /Poušť/, Filzhäusel, Frauenthal, Glaserwald, Holzschlag /Paseka/, Hůrka, Psheidlhof /Pseidlův dvůr/, Scherlhof /Šerlův dvůr/, Stodůlky, Weberhäusel, Zusch /Cuš/)
1910	112 (96 H. 16 D. V. 1.)	932 <u>796 H.:</u> Němců 784 Čechů 8 <u>136 D. V. 1.:</u> Němců 134 Češi 2	Hartmanice, Dobrá Voda (1. díl ⁸²)

⁸² 2. díl osady patřil od roku 1869 k obci Kundratice.

Rok	Domů	Obyvatel	Poznámky
1921	113 (97 H. 16 D. V. 1.)	783 <u>660 H.:</u> Němců 564 Čechů 73 Židů 6 cizinců 17 605 katolíků 2 evangelíci 50 židů <u>123 D. V. 1.:</u> Němců 113 Čechů 6 cizinci 4 120 katolíků 2 evangelíci 3 židé	Hartmanice, Dobrá Voda (1. díl ⁸²)
1930	130 (114 H. 16 D. V. 1.)	811 <u>696 H.:</u> Němců 642 Čechů 39 jiných 5 cizinců 10 671 katolíků 1 evangelík 21 židů 3 bez vyznání <u>115 D. V. 1.:</u> Němců 103 Češi 3 jiných 5 cizinci 4 110 katolíků 5 židů	Hartmanice, Dobrá Voda (1. díl ⁸²)
21.1. 1939–1945 Bavorská východní marka Úřad landráta Kašperské Hory			
1939	234	798 787 katol. 9 evang. 2 ostat.	Hartmanice, Dobrá Voda

Příloha č. 6: Seznam použitých zkratk

AM	– archiv města
ANM	– archiv Národního muzea
ed.	– <i>edidit</i> (vydal)
ev. č.	– evidenční číslo
inv. č.	– inventární číslo
MNV	– místní národní výbor
MSK	– místní správní komise
MŠR	– místní školní rada
NA	– národní archiv
OA	– okresní archiv
NSDAP	– <i>Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei</i>
ONV	– okresní národní výbor
OÚ	– okresní úřad
ř. z. (z. z.)	– říšského zákoníku (zemského zákoníku)
SOA	– státní oblastní archiv
SOkA	– státní okresní archiv

II. INVENTÁRNÍ SEZNAM

1. KNIHY**A. MĚSTSKÉ KNIHY DO ROKU 1850****Knihy městského soudnictví****Soudnictví nesporné**

1	Hartmanice 1	Kniha fundací a obligací kostelních i městských (<i>Liber foundationum [et obligationum] Coloris Mixti Lit. K... Ecclesiae Catharinae in oppido Hartmanitz</i>) něm., 358 stran, 21,5 x 35 cm, polokožená vazba, jmenný rejstřík, na titulní stránce přitištěna menší pečeť města Sušice	1727–1848	K 1
2	Hartmanice 2	Kniha kontraktů, kvitancí a testamentů (<i>Liber Contractuum et Quietan. Hartmanicensium Coloris Mixti Incipitur Ab Anno 1779, Sub Littera A</i>) německy, 223 s., 21 x 33 cm, polokož. vaz., jmenný rejstřík, na titulní stránce přitištěna menší pečeť města Sušice	1761–1799	K 2
3	Hartmanice 3	Kniha kontraktů, kvitancí a testamentů (<i>Liber Oppidi Hartmanitz super Contractus et Divisiones et Testamenta et Quietantias, nec non diversa alia Instrumenta ab Anno 1799, Coloris Flavi, Lit. B</i>) něm., 814 s., 24 x 38cm, kožená vaz., jmenný rejstřík, na titulní stránce přitištěna větší pečeť města Sušice	1766–1879	K 3
4	Hartmanice 4	Kniha kvitancí (<i>Liber Quittantiarum... N. 1</i>) něm., 373 s., 25 x 39 cm, polokož. vaz., jmenný rejstřík, na titulní stránce přitištěna větší pečeť města Sušice	1792–1877	K 4
5	Hartmanice 5	Kniha obligací (<i>Liber obligationum... N. 1</i>) něm., 614 s. (popsáno 109 s.), 27 x 45 cm, kož. vaz., jmenný rejstřík, na titulní stránce přitištěna větší pečeť města Sušice	1843–1878	K 5

B. MĚSTSKÉ KNIHY PO ROCE 1850

I. Knihy městské správy v užším slova smyslu

6	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru) 24.10.1850–6.2.1852	1850–1852	K 6
7	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru) 8.2.1874–14.9.1877	1874–1877	K 7
8	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru) 9.2.1882–28.10.1889	1882–1889	K 8
9	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru) 20.2.1890–26.10.1895	1890–1895	K 9
10	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (výboru) 30.12.1897–18.3.1911	1897–1911	K 10
11	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (+ prezenční listina) 16.2.1928–3.8.1938	1928–1938	K 11
12	Zápisy ze schůzí obecní rady 22.7.1919–2.7.1925	1919–1925	K 12
13	Zápisy ze schůzí obecní rady 16.9.1925–26.9.1931	1925–1931	K 13
14	Zápisy ze schůzí obecní rady 7.11.1931–17.7.1938	1931–1938	K 14
15	Zápisy ze schůzí místního zastupitelstva (+ prezenční listina) 12.4.1890–27.12.1893	1890–1893	K 15
16	Zápisy ze schůzí místního zastupitelstva 20.1.1894–5.8.1900	1894–1900	K 16
17	Zápisy ze schůzí místního zastupitelstva 12.9.1900–27.5.1905	1900–1905	K 17
18	Zápisy ze schůzí místního zastupitelstva 15.7.1905–21.5.1913	1905–1913	K 18
19	Zápisy ze schůzí místního zastupitelstva (+ prezenční listina) 20.9.1913–16.9.1933	1913–1933	K 19
20	Zápisy ze schůzí místní rady 3.6.1924–15.11.1928	1924–1928	K 20
21	Zápisy ze schůzí místní rady 14.1.1929–25.2.1938	1929–1938	K 21
22	Zápisy ze schůzí finanční komise	1931–1938	K 22
23	Zápisy ze schůzí komise pro stavbu vodovodu	1926–1927	K 23
24	Zápisy ze schůzí hřbitovního výboru	1901–1938	K 24

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
25		Prezenční listiny ke schůzím obecního zastupitelstva (výboru) 7.6.1910–18.3.1911	1910–1911	K 25
26		Prezenční listiny ke schůzím místního zastupitelstva 24.4.1901–20.9.1913	1901–1913	K 26

II. Knihy městského hospodářství

Knihy účetní

27		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání (+ účty nápojové dávky)	1899	K 27
28		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání	1901	K 28
29		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání	1905	K 29
30		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání	1906	K 30
31		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání	1907	K 31
32		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání	1908	K 32
33		Účty místního zastupitelstva – příjmy a vydání	1909	K 33
34		Pokladní deník místního zastupitelstva	1901	K 34
35		Pokladní deník místního zastupitelstva	1913–1917	K 35
36		Hlavní kniha obce	1925	K 36
37		Hlavní kniha obce	1926	K 37
38		Hlavní kniha obce	1927	K 38
39		Hlavní kniha obce	1936	K 39
40		Hlavní kniha obce	1937	K 40
41		Hlavní kniha obce	1940	K 41
42		Hlavní kniha místního zastupitelstva	1926	K 42
43		Hlavní kniha místního zastupitelstva	1936	K 43
44		Hlavní kniha místního zastupitelstva	1937	K 44
45		Hlavní kniha místního zastupitelstva	1938	K 45
46		Hlavní kniha obce – ústav chudých	1926	K 46
47		Hlavní kniha obce – ústav chudých	1936	K 47
48		Hlavní kniha obce – ústav chudých	1937	K 48
49		Hlavní kniha místního zastupitelstva – vybírání nápojové dávky	1936	K 49
50		Subjournal – vybírání nápojové dávky (odevzdací lístky č. 1–200)	1936	K 50
51		Subjournal – vybírání nápojové dávky (odevzdací lístky č. 201–347)	1936	K 51
52		Pomocná kniha obce – vybírání vodních poplatků (platební rozpisy jednotlivců č. 1–50)	1937	K 52
53		Pomocná kniha obce – vybírání vodních poplatků (platební rozpisy jednotlivců č. 51–100)	1937	K 53

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
54		Pomocná kniha obce – vybírání vodních poplatků (platební rozpisy jednotlivců č. 101–150)	1937	K 54
55		Pomocná kniha obce – vybírání vodních poplatků (platební rozpisy jednotlivců č. 151–183)	1937	K 55
56		Pomocná hlavní kniha obce – vybírání vodních poplatků	1937	K 56

III. Knihy evidenční

57		Kniha vydaných domovských listů, pracovních, čeledních a služebních knížek a cestovních pasů	1850–1876	K 57
58		Abecední seznam domovských příslušníků	1897–1938	K 58
59		Kniha vydaných pracovních knížek	1887–1919	K 59
60		Kniha vydaných čeledních knížek	1907–1919	K 60
61		Přihlašovací kniha cizích dělníků či čeledínů	1898–1923	K 61
62		Přihlašovací kniha pobytu neaktivního mužstva zeměbrany	1891–1938	K 62
63		Přihlašovací kniha pobytu (dle čp.)	(1832) 1851 –1936	K 63
64		Kniha trestů (+ rejstřík)	1872–1904	K 64
65		Kniha trestů (polní a lesní pých)	1902–1923	K 65
66		Rejstřík k trestní knize	1921–1940	K 66

IV. Knihy stavební

67		Stavební deník stavby měšťanské školy	1908	K 67
----	--	---------------------------------------	------	------

V. Knihy ostatní

68	OK 28	Pamětní kniha obce	1916–1943	K 68
----	-------	--------------------	-----------	------

2. SPISOVÝ MATERIÁL

A. REGISTRURNÍ POMŮCKY

69	Podací protokol obce 2.1.1869–23.8.1870	1869–1870	R 1
70	Podací protokol obce 1.1.–31.12.1871	1871	R 2
71	Podací protokol obce 4.1.1877–31.12.1878	1877–1878	R 3
72	Podací protokol obce 2.1.1885–29.8.1888	1885–1888	R 4
73	Podací protokol obce 26.9.1891–20.7.1894	1891–1894	R 5
74	Podací protokol obce 20.7.1894–18.5.1897	1894–1897	R 6
75	Podací protokol obce 18.5.1897–21.1.1901	1897–1901	R 7
76	Podací protokol obce 21.1.1901–31.12.1903	1901–1903	R 8
77	Podací protokol obce 1.1.1909–31.12.1911	1909–1911	R 9
78	Podací protokol obce 1.1.1912–27.1.1915	1912–1915	R 10
79	Podací protokol obce 4.1.1915–4.4.1917	1915–1917	R 11
80	Podací protokol obce 5.4.1917–17.5.1920	1917–1920	R 12
81	Podací protokol obce 2.1.1929–13.2.1933	1929–1933	R 13
82	Podací protokol obce 13.2.1933–17.10.1935	1933–1935	R 14
83	Podací protokol obce 15.4.1937–18.9.1938	1937–1938	R 15
84	Rejstřík k podacímu protokolu obce	1931–1935	R 16
85	Rejstřík k podacímu protokolu obce	1936–1937	R 17

B. SPISY

1. Spisy do roku 1849

86	sine	Cirkuláře a nařízení	1766–1842	N 1
87	Publicum 2	Městský rychtář, statistika, městská registratura, zlomek podacího protokolu	1846–1849	N 2
88	Publicum 3	Volby, městští zaměstnanci, platy	1821–1849	N 2
89	Publicum 4	Diety, odměny	1810–1846	N 2

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
90	Publicum 5	Městské počty	1732–1849	N 2
91	Publicum 7	Přijetí a propuštění osob do (z) obce, pasy, pobyt osob (srov. Publicum 24)	1822–1839	N 3
92	Publicum 8	Průvodní listy, zdravotní pasy, povolení cestovat, povolení k pobytu v obci, dohled nad cizinci	1803–1846	N 3
93	Publicum 11	Duchovní správa	1823–1838	N 3
94	Publicum 12	Fara (lokálie), desátky, výživa faráře (lokalisty)	1739–1849	N 3
95	Publicum 13	Faráři (lokalisté)	1837–1849	N 3
96	Publicum 15	Nadace, odkazy	1830–1837	N 3
97	Publicum 16	Církevní stavby, škola	1803–1848	N 3
98	Publicum 17	Manželské a nemanželské svazky osob	1817–1829	N 3
99	Publicum 24	Povolení k pobytu v obci (srov. Publicum 7)	1836–1846	N 3
100	Publicum 25	Kriminální výsledky, vyšetřování, zjišťování pobytu, hledané osoby, předvolání	1822–1849	N 3
101	Publicum 26	Protokoly a svědectví týkající se krádeží, urážky na cti, znásilnění apod.	1791–1847	N 3
102	Publicum 27	Policejní záležitosti, pokuty, tresty	1823–1846	N 3
103	Publicum 28	Odepření nařízeného poselství	1834	N 3
104	Publicum 31	Silnice	1847–1849	N 3
105	Publicum 34	Pivo, hostince, hostinští, řeznické taxy (srov. Publicum 35)	1821–1845	N 3
106	Publicum 35	Lesy, dřevo, lovení zvěře, šenkování piva, vína, vinopalny, sklady soli (srov. Publicum 34, Dietale 7 a Commerciale 2)	1818–1847	N 4
107	Publicum 37	Výlohy na léčení, cholera, očkování (seznam dětí)	1821–1849	N 4
108	Publicum 40	Ústav chudých, chudinský fond, dobročinné sbírky a příspěvky	1820–1849	N 4
109	Publicum 42	Vytyčování hranic obcí a soukromých pozemků	1820–1832	N 4
110	Publicum 43	Požární ochrana, pohořelí, pojištění	1821–1847	N 4
111	Publicum 47	Cechy, učedníci	1822–1846	N 4
112	Publicum 49	Udělení měšťanského a mistrovského práva (Philipp Schafhauser)	1831	N 4
113	Publicum 51	Záležitosti vrchnostenské	1800–1846	N 4
114	Judiciale 3	Apelační soud v Praze vrací rychternímu úřadu Hartmanice přípis kriminálního soudu v Praze k novému úřednímu jednání	1829	N 5
115	Judiciale 4	Soudní tabelky, výkazy	1800–1826	N 5
116	Judiciale 6	Adopce dítěte (Martin Gerl)	1823	N 5
117	Judiciale 7	Testamenty, sirotci, sirotčí kapitály, pozůstalí	1821–1837	N 5
118	Judiciale 9	Pozůstalosti, pozůstalostní inventáře	1797–1847	N 5
119	Judiciale 10	Pozůstalosti, pozůstalostní inventáře (zemřelých mimo Hartmanice)	1817–1846	N 5
120	Judiciale 12	Držba, koupě a prodej realit	1791–1829	N 5

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
121	Judiciale 14	Dražby a nájmy realit	1823–1842	N 5
122	Judiciale 20	Dluhy, porovnání o majetek	1793–1846	N 5
123	Judiciale 24	Exekuce, vzetí do zástavy	1822–1835	N 5
124	Militare 1	Odvodní seznamy (korespondence)	1826–1840	N 5
125	Militare 2	Odvody	1796–1849	N 5
126	Militare 6	Johanna Petraschková jako nevěsta vojáka Johanna Pillera se zříká vojenských beneficií	1830	N 5
127	Militare 13	Vojenské fůry, přípřeže	1794–1845	N 5
128	Cameralé 1	Personálie členů hraniční stráže a dohlížitelů tabákové a kolkové revize	1828–1848	N 5
129	Cameralé 5	Pošta (tištěné nařízení Nejvyšší dvorské poštovní správy)	1838	N 5
130	Cameralé 6	Kolkovné	1839–1841	N 5
131	Contributionale 2	Daně – účtování, předepisování, vymáhání	1847–1849	N 5
132	Contributionale 7	Daň z domů, z výdělku	1848–1849	N 5
133	Dietale 1	Pozvánka na zasedání zemského sněmu	1833	N 5
134	Dietale 7	Prodej soli (srov. Publicum 35 a Commerciale 2)	1836–1838	N 5
135	Dietale 9	Pozůstalostní daň (vdova po † Mathiasovi Kolbingerovi, opis)	(1826) 1835	N 5
136	Commerciale 2	Obchodování se solí, přeložení trhu (srov. Publicum 35 a Dietale 7)	1829–1843	N 5

2. Spisy 1850–1861

137	sine	Císařská rodina, atentát na císaře	1853	N 6
138	sine	Měna	1852	N 6
139	sine	Program schůze obecního zastupitelstva či rady	1853	N 6
140	sine	Výkaz úředního jednání, úřední korespondence	1853	N 6
141	sine	Předávání písemností osobám prostřednictvím purkmistrovského úřadu	1852–1856	N 6
142	sine	Škola, učitelé, školné, jesle	1851–1856	N 6
143	sine	Domovská příslušnost, domovské listy, cizinci	1851–1856	N 6
144	sine	Pasy, vandrovní knížky	1853–1856	N 6
145	sine	Vysvědčení o mravech, majetku, rodinných poměrech	1851–1854	N 6
146	sine	Vyvazování gruntů z poddanství	1852–1853	N 6
147	sine	Odhady majetku, dražby majetku	1853	N 6

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
148	sine	Výpis z matriky (Pscheidlovi)	1853	N 6
149	Publicum 1	Městské počty, účetní likvidace	1850–1854	N 6
150	Publicum 4	Obchody	1850–1857	N 6
151	Publicum 6	Lesy, myslivci, honitba, zbraně (srov. Dietale 7)	1850–1861	N 6
152	Publicum 7	Stavby	1850–1861	N 6
153	Publicum 12	Trhy	1850–1860	N 6
154	Publicum 13	Hledané osoby, žebráci, tuláci, zakázané tiskoviny	1850–1861	N 6
155	Publicum 14	Postrk	1850–1861	N 6
156	Publicum 16	Manželství	1850–1861	N 6
157	Publicum 17	Předvolání, obsílky	1850–1853	N 7
158	Publicum 18	Porážky dobytka, koní	1850–1857	N 7
159	Publicum 19	Brambory	1850–1852	N 7
160	Publicum 20	Výdaje na ošetřování	1850–1861	N 7
161	Publicum 22	Cesty, silnice, železnice, aleje, mýta	1850–1859	N 7
162	Publicum 23	Přípisy okresního úřadu zakazující svévolný postup při udělování trestů	1851–1853	N 7
163	Publicum 24	Ústav chudých, chudinský fond, chudinská péče	1851–1861	N 7
164	Publicum 25	Požární ochrana	1851–1861	N 7
165	Publicum 26	Psi	1851–1854	N 7
166	Publicum 27	Taneční zábavy, hudba	1851–1852	N 7
167	Publicum 28	Učedníci	1851–1858	N 7
168	Publicum 29	Krádeže, přestupky, spory, tresty	1851–1861	N 7
169	Publicum 30	Peněžní sbírky	1851–1861	N 8
170	Publicum 31	Mešní nadace Michaela a Marie Pillerových	1851	N 8
171	Publicum 32	Přípřeže	1851	N 8
172	Publicum 33	Novoročenky	1851–1861	N 8
173	Publicum 34	Nakažlivé nemoci zvířat	1851–1861	N 8
174	Publicum 35	Pivo, víno, kořalka, hospody	1851–1860	N 8
175	Publicum 36	Představitelé a zaměstnanci obce	1851–1861	N 8
176	Publicum 37	Hmyzí škůdci	1851–1853	N 8
177	Publicum 38	Četnická hlášení, místní policie	1851–1853	N 8
178	Publicum 40	Propouštěcí listy	1852–1861	N 8
179	Publicum 41	Vyhlášky a nařízení, zveřejňování	1850–1860	N 8
180	Publicum 43	Vodovody, prameny, studny	1851–1859	N 8
181	Publicum 45	Zdravotnictví, očkování, porodní báby, prohlídky mrtvých, umrlčí komory	1853–1859	N 8
182	Publicum 47	Protokol o předání majetku Jakoba Hofmanna synu Johannovi	1853	N 8
183	Publicum 48	Spisovna, registratura, archiv	1850–1861	N 8
184	Publicum 49	Předplatné Landes-Regierungsblattu, sbírky zemských zákonů	1853–1858	N 8
185	Publicum 51	Kněžská kongrua	1852	N 8
186	Judiciale 1	Pozůstalosti (srov. Judiciale 4, 5)	1850–1852	N 8

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
187	Judiciale 2	Úmrtí, testamenty	1851–1860	N 8
188	Judiciale 3	Poručnictví (srov. Judiciale 6)	1851–1861	N 8
189	Judiciale 4	Pozůstalosti (srov. Judiciale 1, 5)	1851–1861	N 8
190	Judiciale 5	Převzetí, dělení pozůstalostí (srov. Judiciale 1, 4)	1851–1852	N 8
191	Judiciale 6	Poručnictví (srov. Judiciale 3)	1851–1852	N 8
192	Judiciale 7	Místodržitelské nařízení, že se mají všechny veřejné pokladny předat bernímu úřadu	1851	N 8
193	Judiciale 9	Elias Adler žádá o soudní obstavení majetku Josefa Grilla – majetek je uložen u hartmanického purkmistrovského úřadu	1861	N 8
194	Militare 1	Rodinní příslušníci důstojníků	1850–1851	N 8
195	Militare 2	Odvodní seznamy (korespondence)	1850–1861	N 8
196	Militare 3	Rekruti	1850–1861	N 8
197	Militare 4	Povolávání na vojnu, dovolená	1850–1856	N 8
198	Militare 5	Vojenští invalidé	1850–1852	N 8
199	Militare 6	Propouštění z vojny	1850–1859	N 8
200	Militare 7	Cizí vojáci v obci – seznamy	1850	N 8
201	Militare 8	Rekruti mimo seznamy a odvody	1850–1857	N 9
202	Militare 9	Dezertéři (srov. Militare 12)	1850–1851	N 9
203	Militare 11	Zaměstnání vysloužilců	1851	N 9
204	Militare 12	Vojenský majetek, dezertéři (srov. Militare 9)	1851–1856	N 9
205	Militare 13	Úřední vyhláška – licitace vojenských dodávek	1851	N 9
206	Militare 14	Ubytování vojáků	1852–1857	N 9
207	Militare 15	Povolání sňatků vojáků	1852	N 9
208	Militare 16	Výkaz majetku vojína Matouše Koláře	1852	N 9
209	Militare 17	Dobrovolníci	1853	N 9
210	Camérale 1	Spotřební daň	1851–1858	N 9
211	Camérale 2	Ceny – řezníci, pekaři	1851–1855	N 9
212	Camérale 3	Kolkovné	1851–1853	N 9
213	Camérale 4	Náhrady erárních výloh	1851	N 9
214	Camérale 5	Příspěvky do živnostenské a obchodní komory	1851–1860	N 9
215	Contributionale 1	Daně, dlužené daně, seznamy, nařízení	1850–1861	N 9
216	Contributionale 3	Pojištění proti škodám, odvody koní	1850–1859	N 9
217	Contributionale 4	Povolání živností (srov. Contributionale 9)	1851–1859	N 9
218	Contributionale 5	Předepsané daně	1851–1861	N 9
219	Contributionale 6	Kapitály daňových fondů	1851–1852	N 9
220	Contributionale 7	Daň z domů, z výdělků, z pozemků (srov. Contributionale 8)	1851–1856	N 9
221	Contributionale 8	Daň z výdělků (srov. Contributionale 7)	1851–1857	N 9

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
222	Contributionale 9	Povolení živností (srov. Contributionale 4)	1851	N 9
223	Contributionale 13	Daňové repartice, výkazy	1851–1857	N 9
224	Dietale 3	Činže, nájem obecního majetku	(1801) 1850–1861	N 9
225	Dietale 4	Diety (katastrálním úředníkům)	1851	N 9
226	Dietale 5	Katastr obce, vyměřování pozemků	1851–1861	N 9
227	Dietale 6	Hudebné, taneční zábavy	1851–1861	N 9
228	Dietale 7	Obecní majetek – lesy, diety (hajnému apod.), nájmy, prodej dřeva (srov. Publicum 6)	1852–1857	N 10
229	Dietale 8	Obecní majetek – pozemky, grunty, pastviny	1852–1860	N 10
230	Dietale 9	Národní půjčka	1854–1861	N 10
231	Dietale 10	Ekvivalentní poplatky z obecních nemovitostí (vyměření pozemků k tomuto účelu)	1860	N 10
232	Commerciale 2	Obchodníci, živnostníci, cechy, společenstva	1851–1860	N 10
233	Commerciale 3	(Důchodková?) pokuta Wenzla Schafhausera	1860	N 10

3. Spisy 1862–1944

234	1/1	Předložení opisu listiny Rudolfa II. na okresní úřad do Sušice kvůli trhům; obec Chlum se chce oddělit	1865–1867	N 10
235	1/2	Vyhlášky, oběžníky, úřední publikace nadřízených i jiných orgánů	1889–1931	N 10
236	1/3	Hranice mezi Hartmanicemi a Kochánovem	1920	N 10
237	1/4	Vlajky, razítka	1900–1920	N 10
238	1/5	Císař a jeho rodina	1875–1889	N 10
239	1/6	Návrhy zákonů, poslanec W. Jaksch	1901–1931	N 10
240	1/7	Státní úřady, okresní úřad, Landrat Kašperské Hory, berní úřad, okresní soud, petice za zřízení Krajského soudu v Tachově a v Českém Krumlově	1866–1940	N 10
241	1/7	Porotci u soudu, soudní exekuce a nucené dražby majetku, spory	1875–1936	N 10
242	1/13	Soupis spolků a korporací v Hartmanicích, spolek dobrovolných hasičů v Hartmanicích a v Dobré Vodě, spolek vojenských vysloužilců, Böhmerwaldbund, myslivecké společenstvo, dobytkařský spolek, pěvecký spolek Böhmerwäldler	1875–1936	N 10
243	1/13	Cizí politické strany, spolky a korporace	1901–1936	N 10
244	1/14	Veřejní zaměstnanci	1866–1936	N 10
245	2/1	Pozvánky a makulatura zápisů ze zasedání obecního zastupitelstva	1897–1933	N 10

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
246	2/1	Pozvánky a makulatura zápisů ze zasedání obecní rady (+ místní rady a MŠR)	1919–1933	N 10
247	2/1	Pozvánky a makulatura zápisů ze zasedání místního zastupitelstva	1911–1937	N 11
248	2/1	Pozvánky a makulatura zápisů ze zasedání místní rady	1921–1937	N 11
249	2/1	Pozvánky a makulatura zápisů ze zasedání hřbitovního výboru, finanční komise, osvětlovací komise (<i>Lichtkomission</i>), komise pro vodní stavby, trestního senátu	1899–1928	N 11
250	2/2	Členové obecních samosprávných orgánů, úřední místnosti a kancelářské vybavení, úřední dny, úřední jazyk, zjišťování pobytu osob, služební cesty, předávání dokumentů osobám, městský archiv a registratura, obecní pozemky, veřejná prostranství, příprave a jiné úřední obecní záležitosti	1862–1937	N 11
251	2/3	Volby (včetně volebních seznamů)	1875–1925	N 11
252	2/4	Domovské právo – dle osob (A–Z)	1875–1937	N 12
253	2/4	Evidence obyvatel, cizinci	1864–1901	N 12
254	2/5	Postrk, hnanecké pasy (A–W)	1875–1927	N 12
255	3/3	Židé	1875–1939	N 12
256	3/5	Kostely, fary, faráři a kostelní zaměstnanci (mj. převzetí kostelů od sušického patronátu)	1875–1936	N 12
257	3/6	Církevní slavnosti a bohoslužby	1875–1922	N 12
258	3/8	Matriční věci	1875–1903	N 12
259	4/1	Okresní a Místní školní rada	1903–1939	N 12
260	4/2	Obecná a měšťanská školy (viz i inv. č. 331), školní poplatky, školní docházka, pokuty, vyučovací jazyk, hřiště	1875–1936	N 12
261	4/3	Cizí odborné školy	1889–1912	N 12
262	4/4	Živnostenská škola pokračovací v Hartmanicích	1930–1934	N 12
263	4/9	Jednotliví učitelé	1865–1889	N 12
264	4/10	Přírodní památky	1903	N 12
265	4/11	Školní a lidová knihovna, muzeum (ve Vídni), pomník padlých, okrasná zahrada	1875–1931	N 12
266	4/13	Soupis památek Království Českého	1903	N 12
267	4/14	Divadlo, kino	1875–1922	N 12
268	4/15	Turistický ruch, turistická zařízení, sport, koupaliště	1930–1938	N 12
269	5/1	Zdravotní záležitosti, pohodní, hygiena, očkování	1889–1933	N 12
270	5/2	Zdravotnické korporace, lékařské obvody, lékaři, porodní báby	1875–1931	N 12
271	5/3	Nemocnice	1875	N 12
272	5/4	Zaopatřovací ústavy (cizí)	1903	N 12
273	5/5	Červený kříž	1901–1931	N 12
274	5/7	Nakažlivé nemoci, pracovní úrazy	1875–1917	N 12
275	5/8	Zdravotní výkazy	1903	N 12
276	5/10	Hřbitovy (viz i inv. č. 331), převozy mrtvol	1889–1938	N 13
277	5/11	Veterinární péče, nakažlivé nemoci zvířat	1875–1933	N 13
278	6/1	Bezpečnostní záležitosti, policie	1865–1938	N 13
279	6/2	Členové finanční stráže	1875	N 13

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
280	6/3	Četnictvo	1901	N 13
281	6/6	Mýto	1875–1889	N 13
282	6/9	Pracovní, služební a vandrovní knížky, cestovní pasy a povolení, vysvědčení mravů a zachovalosti	1874–1903	N 13
283	6/11	Cikáni	1889	N 13
284	6/13	Zbrojní pas	1900	N 13
285	6/15	Jednotlivé trestní případy (A–W), trestní rejstřík obce Hořejší Těšov	1875–1940	N 13
286	6/16	Udělování pokud a trestů	1875–1912	N 13
287	7/1	Sociální péče	1875–1928	N 13
288	7/2	Chudinské záležitosti, chudinský fond, ústav chudých, chudobinec	1867–1937	N 13
289	7/3	Dobročinné organizace a akce	1889–1933	N 13
290	7/4	Pracovní poměry, pracovní doba, nouzové práce	1875–1939	N 13
291	7/8	Péče o mládež	1903–1934	N 13
292	7/8	Poručnictví, opatrovnictví	1875–1903	N 13
293	8/1	Zemědělství, pozemky, domácí zvířata, škůdci	1875–1936	N 13
294	8/2	Lesní hospodářství, myslivost	1867–1937	N 13
295	8/3	Vodní hospodářství, vodovody (seznam majitelů domů 1926, plánek), kanalizace (plánek města)	1864–1936	N 13
296	9/1	Živnosti, obchod, soukromá hospodářství	1864–1939	N 14
297	9/3	Obchodní a živnostenská komora, společenstva, družstva	1875–1926	N 14
298	9/4	Míry, váhy, ceny, tarify	1875–1939	N 14
299	9/5	Trhy v Hartmanicích	1864–1941	N 14
300	9/5	Trhy a výstavy v jiných obcích	1875–1928	N 14
301	9/6	Bojkot českého zboží v pohraničí	1939	N 14
302	10/1	Válečná medaile, předpisy o převzetí Němců v české armádě armádou německou	1875–1938	N 14
303	10/3	Vojenská cvičení, ubytování vojska	1875–1919	N 14
304	10/4	Plnění branné povinnosti, odvody, vojenské pasy, vojenské taxi, dovolenky	1875–1920	N 14
305	10/5	Vojenská sociální péče	1875–1903	N 14
306	10/6	Domobrana	1889–1903	N 14
307	10/9	Mobilizace, demobilizace	1903–1919	N 14
308	10/10	Civilní protiletectká obrana	1936–1937	N 14
309	10/12	Válečné hospodaření	1940	N 14
310	11/1	Silnice, železnice, mosty, aleje, ulice	1875–1938	N 15
311	11/3	Pošta, poštovní doprava	1901–1931	N 15
312	11/4	Elektrizace	1918–1938	N 15
313	12/1	Požární záležitosti, živelné pohromy	1862–1937	N 15
314	13/1	Obecní počty, rozpočty, závěrky	1865–1938	N 15
315	13/1	Počty, rozpočty a závěrky Ústavu chudých	1901–1937	N 15
316	13/2	Obecní dluhy, válečné státní půjčky	1900–1936	N 15
317	13/3	Daně, přírážky k daním, obecní a okresní poplatky, činže	1864–1938	N 15
318	13/4	Obecní příjmy a vydání	1864–1919	N 15
319	13/5	Obecní majetek, revize	1901–1931	N 16
320	13/6	Inventář obecního jmění	1865–1867	N 16
321	13/7	Pronájmy a prodeje obecního majetku	1865–1937	N 16

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
322	13/9	Seznamy vlastníků půdy v katastru Hartmanic, zápisy do pozemkové knihy, grunty, katastr obce	1875–1929	N 16
323	13/10	Dlužní závazky jednotlivců	1864–1937	N 16
324	13/11	Příspěvky jednotlivcům	1931–1941	N 16
325	13/12	Pozůstalosti, sirotčí peníze	1874–1912	N 16
326	13/16	Finanční povinnosti občanů	1900	N 16
327	13/17	Sbírky na pohořelé	1875–1931	N 16
328	13/18	Záložny a spořitelny	1866–1932	N 16
329	13/19	Pojišťovny a pojištění	1911–1930	N 16
330	14/1	Státní a obecní stavby (kanalizace, benzínové pumpy, vozová váha, oprava školy v Dobré Vodě, stavba dvojtřídky v Dobré Vodě, stavba měšťanky, obecní budovy čp. 3, 11 a čp. 75 /viz i inv. č. 331/, okresní soud)	1875–1940	N 16
331	14/2	Stavby soukromé (obecně; Hartmanice: čp. 1, 2, 4–7a, 7b, 8, 9, 10 /hřbitovní kaple/, 11–16, 18, 20 /požární kůlna, pazderna/, 21–24, 25–30, 32–49, 51, 52, 54, 56–60, 62, 63, 65, 68–71, 73–78, 80 81–88, 89 /synagoga/, 90–94, 95 /obecná škola/, 97, 98 /měšťanská škola/, 99 /německé hospodářské nákupní, prodejní a spotřební družstvo/, 100–108, 109–124; čp. 8, 42, 44 dohromady; bez čp. podle majitelů A–W; Dobrá Voda: čp. 2, 3, 5, 7, 9, 11, 14, 17; Chlum: továrna na staniol, čp. 25; Bezděkov; Pschaidlhof; Trpěšice)	(1854) 1862–1944	N 16 N 17 N 18 N 19 N 20 N 21
332	15/1	Oslavná báseň na vjezd Adolfa Hitlera do Sudet	1938	N 21
333	15/2	Články a novinové výstřižky týkající se obce	1903–1931	N 21
334	16/2	Korespondence kolem plánu Hartmanic, dokumentace a plány pastvin	1901–1919	N 21

3. MAPY A PLÁNY

335	69/1–3	Katastrální mapa Hartmanic a Dobré Vody (<i>Gemeinde Hartmanitz mit dem Orte Gutwasser</i>) adjustoval Franz Klauczek, 1:2880, litografie, kolorováno, papír 1., 2. 78 x 66 cm 3. 78 x 66 cm 4. 78 x 64,5 cm	1837	M 1
336	170	Plán kanalizace od domu čp. 7 k domu čp. 26 (<i>Plan der Situation uiber den neu zu erbauenden Kanal von Haus N. 7 bis zur Kanalbrücke neben den Hause N. 26</i>) J. Bejvl, 366 mm = 28 vídeňských sáhů, rukopis, kolorováno, papír 53 x 75 cm	/1870–1880/	M 2
337		Porostní mapa obecního lesa Hartmanice jméno nečitelné, 1:5760, kolorovaná perokresba, papír na plátně 55 x 38,5 cm (uloženo v N 21)	/1918–1950/	M 3

4. TYPÁŘE

338	P 6	Mosazné pečetidlo okrouhlé, rozšiřující se mosazné držadlo, průměr 35 mm, výška 65 mm, v pečetním poli v barokní kartuši městská brána s vytaženou mříží a nádobkou na sůl v bráně (prostici), v patře se dvěma okny, s ochozem a se špičatou střechou, opis mezi dvěma linkami majuskulou: SIGILVM · CIVITATIS · HARTMANITZ ; po obvodu pečetního pole vavřínový věnec Hostaš–Vaněk, Soupis, s. 24; J. Pelant, Znaky a pečetě, s. 51	/1607–1800/	T 1
-----	-----	---	-------------	------------

Název fondu: Archiv města Hartmanice
Časový rozsah: /1607/ – 1945 (/1950/)
Počet evidenčních jednotek: 110 (68 knih, 15 podacích protokolů, 2 indexy, 21 karton, 3 mapy a plány, 1 typář)
Počet inventárních jednotek: 338
Rozsah: 3,96 bm (1,14 bm knih, 0,46 bm podacích protokolů, 0,05 bm indexů, 2,31 bm kartonů)
Stav ke dni: 1.6.2007
Zinventarizoval: Mgr. Michal Tejček
Inventář zpracoval: Mgr. Michal Tejček
Počet stran: 56
Počet exemplářů: 4
Inventář schválil: Mgr. Pavel Havlovič
Číslo jednací: SOAP/040-0453/2007
Datum schválení: 1.6.2007